

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIENIA „BEZPIECZNY DOM”

Rodzaj informacji	Jednostka redakcyjna
Przesłanki do wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	§ 5, § 6 ust. 1-6, ust. 8 § 7 ust. 1, § 8 § 12, § 13 § 14, § 15 § 20, § 21 § 24, § 25 § 28, § 29 § 32, § 34 § 35, § 38 § 41, § 45 § 47
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności Towarzystwa uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 2, § 6 ust. 7 § 7 ust. 2, ust. 3 § 9, § 10 § 11, § 17 § 18, § 19 § 21 ust. 2-7 § 22, § 23 § 26, § 27 § 31, § 32 § 33, § 36 § 37, § 39, § 42 Załącznik nr 1

Spis treści

I. Postanowienia ogólne	3
§ 1. Wstęp	3
§ 2. Definicje	3
II. Ubezpieczenie mienia	6
§ 3. Umowa ubezpieczenia	6
§ 4. Zawarcie umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek	6
§ 5. Przedmiot ubezpieczenia	6
§ 6. Zakres ubezpieczenia	6
§ 7. Ubezpieczenie od powodzi	7
§ 8. Ubezpieczenie od rabunku poza miejscem ubezpieczenia	7
§ 9. Suma ubezpieczenia	7
§ 10. Limity odpowiedzialności	7
§ 11. Wyłączenia odpowiedzialności Towarzystwa	8
§ 12. Zabezpieczenie ubezpieczonego mienia	9
§ 13. Obowiązki i zalecenia dotyczące utrzymania mienia	9
§ 14. Ustalenie zakresu szkody i wysokości odszkodowania	9
III. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym	10
§ 15. Przedmiot i zakres ubezpieczenia	10
§ 16. Zakres terytorialny	10
§ 17. Suma gwarancyjna	10
§ 18. Rozszerzenia zakresu ubezpieczenia	10
§ 19. Wyłączenia odpowiedzialności Towarzystwa	10
§ 20. Wypłata odszkodowania	11
IV. Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków	11
§ 21. Przedmiot i zakres ubezpieczenia	11
§ 22. Suma ubezpieczenia	11
§ 23. Wyłączenia odpowiedzialności Towarzystwa z tytułu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków	11
§ 24. Ustalenie i wypłata świadczeń	12
V. Ubezpieczenie od stłuczenia szyb i innych przedmiotów szklanych	12
§ 25. Przedmiot i zakres ubezpieczenia	12
§ 26. Suma ubezpieczenia	12
§ 27. Wyłączenia odpowiedzialności Towarzystwa	12
§ 28. Ustalenie zakresu szkody i wysokości odszkodowania	13
VI. Ubezpieczenie nagrobków	13
§ 29. Przedmiot i zakres ubezpieczenia	13
§ 30. Suma ubezpieczenia	13
§ 31. Wyłączenia odpowiedzialności Towarzystwa	13
§ 32. Ustalenie zakresu szkody i wysokości odszkodowania	13
VII. Ubezpieczenie „Dom Assistance”	13
§ 33. Definicje dotyczące ubezpieczenia „Dom Assistance”	13
§ 34. Przedmiot ubezpieczenia	14
§ 35. Assistance domowy	14
§ 36. Suma ubezpieczenia i limity odpowiedzialności	15
§ 37. Wyłączenia odpowiedzialności Towarzystwa	15
§ 38. Obowiązki Ubezpieczonego	15
§ 39. Refundacje	16
VIII. Postanowienia wspólne	16
§ 40. Zawarcie umowy ubezpieczenia	16
§ 41. Obowiązki Ubezpieczającego przed zawarciem umowy ubezpieczenia i po nim	16
§ 42. Okres ponoszenia odpowiedzialności	16
§ 43. Rozwiązanie umowy ubezpieczenia	17
§ 44. Składka ubezpieczenia	17
§ 45. Obowiązki Ubezpieczonego w przypadku powstania szkody	17
§ 46. Obowiązki Towarzystwa w zakresie informowania o szkodzie	18
§ 47. Wypłata odszkodowania lub świadczenia	18
§ 48. Zawiadomienia	18
IX. Reklamacje	18
§ 49. Postępowanie reklamacyjne	18
X. Postanowienia końcowe	18
§ 50. Postanowienia końcowe	18
Załącznik nr 1 do Ogólnych Warunków Ubezpieczenia Mienia „Bezpieczny Dom” – Tabela uszczerbków na zdrowiu wskutek nieszczęśliwego wypadku	20

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Wstęp

§ 1

1. Ogólne Warunki Ubezpieczenia Mienia „Bezpieczny Dom”, zwane dalej **OWU**, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych, zwane dalej **Towarzystwem**, z osobami fizycznymi, zwanymi dalej **Ubezpieczającymi**.
2. Na podstawie OWU Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej w zakresie:
  - 1) ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych;
  - 2) ubezpieczenie mienia od wszystkich zdarzeń losowych;
  - 3) ubezpieczenia od stłuczenia szyb i innych przedmiotów szklanych;
  - 4) ubezpieczenia nagrobków;
  - 5) ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym;
  - 6) ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków;
  - 7) ubezpieczenia „Dom Assistance”.

Definicje

§ 2

Przez użyte w OWU określenia rozumie się następujące terminy:

- 1) **aktywność zarobkowa** – aktywność mająca cel zarobkowy, wykonywana w ramach umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy-zlecenia lub innej umowy cywilnoprawnej, doradztwa, stosunku członkostwa w zarządzie, radzie nadzorczej lub komisji rewizyjnej, uczestnictwa w spółce osobowej, działalności gospodarczej, w tym prowadzonej wraz z innymi osobami, działalności wytwórczej w rolnictwie; aktywnością zarobkową nie jest sprzedaż rzeczy stanowiących osobisty majątek oraz praca twórcza Ubezpieczonego, chyba że stanowi ona zwykły sposób zarabkowania;
- 2) **budynek** – zbudowany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa obiekt budowlany trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, kryty dachem, posiadający fundamenty, wraz z instalacjami, urządzeniami technicznymi oraz stałymi elementami stanowiącymi całość techniczną i użytkową;
- 3) **budynek gospodarczy** – znajdujący się w miejscu ubezpieczenia budynek wykorzystywany do celów innych niż mieszkaniowe. Za budynek gospodarczy nie uznaje się budynku wchodzącego w skład gospodarstwa rolnego, budynku służącego do przechowywania produktów rolnych i budynku przeznaczonego do hodowli lub trzymywania zwierząt w związku z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, budynku, w którym jest prowadzona działalność gospodarcza;
- 4) **budynek o konstrukcji palnej** – budynek, którego:
  - a) ściany nośne wykonane są z drewna lub płyt warstwowych wypełnionych styropianem albo pianką poliuretanową (PIR/PUR) lub
  - b) wierzchnie pokrycie dachu wykonane jest z drewna (także drewna pokrytego papą), strzechy, trzciny, trawy, słomy, wiórów lub tworzywa sztucznego;
- 5) **choroba** – stan organizmu polegający na nieprawidłowej reakcji układów lub narządów na bodźce środowiska zewnętrznego lub wewnętrznego, powodujący wskazanie do leczenia;
- 6) **deszcz nawalny** – opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4. W przypadku braku możliwości ustalenia tego współczynnika fakt wystąpienia deszczu nawalnego świadczący o jego działaniu ustala się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania lub w bezpośrednim sąsiedztwie;
- 7) **dewastacja** – umyślne zniszczenie lub uszkodzenie przez osobę trzecią przedmiotu ubezpieczenia; przez dewastację rozumie się również zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia mające bezpośredni związek z usiłowaniami lub dokonaniem rabunku bądź kradzieży z włamaniem;
- 8) **dokument ubezpieczenia** – dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia;
- 9) **dom jednorodzinny** – budynek wolnostojący lub samodzielna część budynku szeregowego, bliźniaczego albo grupowego łącznie z wbudowanym garażem, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, w którym funkcjonalnie wydzielone są nie więcej niż dwa lokale mieszkalne;
- 10) **dom w budowie** – dom jednorodzinny, w którym zgodnie z wymogami prawa budowlanego prowadzone są prace polegające na jego wznoszeniu (tj. zakres prac niezbędnych do wybudowania domu jednorodzinnego po otrzymaniu zgody na budowę), przebudowie, remoncie, nadbudowie, modernizacji lub rozbudowie; dom jednorodzinny przestaje być domem w budowie w zależności od tego, które z poniższych zdarzeń wystąpi jako pierwsze z dniem:
  - a) uzyskania pozwolenia na użytkowanie zgodnie z prawem budowlanym,
  - b) zgłoszenia zakończenia budowy zgodnie z prawem budowlanym,
  - c) faktycznego zamieszkania po uzyskaniu wszystkich przewidzianych przepisami prawa budowlanego odbiorów częściowych,
  - d) fizycznego zakończenia budowy i związanych z nią prac, o ile nie było wymagane, zgodnie z prawem budowlanym, pozwolenie na budowę;
- 11) **dym** – lotny produkt niepełnego spalania ciał stałych, ciekłych oraz gazowych, który nagle wydobyl się z palenisk, instalacji i urządzeń elektrycznych lub grzewczych znajdujących się w miejscu ubezpieczenia bądź na skutek ognia niezależnie od miejsca jego powstania;
- 12) **elementy działki** – trwale związane z gruntem: ogrodzenia wraz z bramą, furtkami, siłownikami i napędami bram, zadaszenia, wiaty, altany, pomieszczenia na śmieci, oświetlenie, studnie i instalacje studienne wraz z przykryciami, chodniki, podjazdy, szambo przydomowe, posągi, baseny, fontanny, wyposażenie dziecięcych placów zabaw (piaskownice, huśtawki, drabinki do wspinaczki), kapliczki;
- 13) **fala naddźwiękowa** – fala akustyczna wywołana przez samolot poruszający się z prędkością naddźwiękową;
- 14) **franszyza integralna** – kwota wskazana w dokumencie ubezpieczenia, do wysokości której Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności;
- 15) **garaż wolnostojący** – budynek wolnostojący lub w zabudowie bliźniaczej albo szeregowej, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, przeznaczony do parkowania pojazdów mechanicznych. W przypadku gdy garaż znajduje się na terenie innej posesji, warunkiem objęcia go ochroną ubezpieczeniową jest wskazanie jego miejsca ubezpieczenia w dokumencie ubezpieczenia;
- 16) **grad** – opad atmosferyczny w postaci brytek lodu;
- 17) **graffiti** – pomalowanie, porysowanie lub umieszczenie napisów na mieniu;
- 18) **instalacja** – zestaw połączonych ze sobą urządzeń, przewodów lub rur zamontowanych na stałe wewnątrz lub na zewnątrz budynku, tj. domu w budowie, domu jednorodzinnego, garażu, budynku gospodarczego lub mieszkania, a w przypadku mieszkania znajdujących się w obrębie budynku wielorodzinnego, które służą do przesyłania, monitorowania i sterowania przepływem mediów w celu zapewnienia zaopatrzenia i prawidłowej eksploatacji budynku. Wyróżnia się następujące rodzaje instalacji:
  - a) instalacja centralnego ogrzewania,
  - b) instalacja chłodnicza,
  - c) instalacja elektryczna,
  - d) instalacja fotowoltaiczna (wytwarzanie prądu),
  - e) instalacja gaśnicza,
  - f) instalacja gazowa,
  - g) instalacja grzewcza,
  - h) instalacja klimatyzacyjna,
  - i) instalacja oświetleniowa,
  - j) instalacja odgromowa,
  - k) instalacja przeciwkradzieżowa,
  - l) instalacja przeciwpożarowa,
  - m) instalacja solarna (podgrzewanie wody),
  - n) instalacja teletechniczna (alarmowa, domofonowa, informatyczna, telefoniczna, telewizyjna),
  - o) instalacja tryskaczowa,
  - p) instalacja wentylacyjna,
  - q) instalacja wodno-kanalizacyjna,

- r) każda inna niż wymieniona w punktach a-q instalacja służąca do prawidłowej eksploatacji lub używania zgodnie z przeznaczeniem ubezpieczonego budynku lub mieszkania;
- 19) **klódka wielozastawkowa** – klódka, której klucz posiada minimum dwa żłobienia prostopadłe do trzonu;
- 20) **kradzież z włamaniem** – zabór ubezpieczonego mienia (stałych elementów, rzeczy ruchomych) z mieszkania lub pomieszczenia przynależnego, domu jednorodzinnego, garażu wolnostojącego lub budynku gospodarczego w celu przywłaszczenia, dokonany przez sprawcę po usunięciu, przy użyciu siły lub narzędzi, zabezpieczeń przeciwkradzieżowych lub przez otwarcie wejścia kluczem oryginalnym, który sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem do innego pomieszczenia bądź w wyniku rabunku. Za kradzież z włamaniem uznaje się również usiłowanie jej dokonania;
- 21) **lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie ze zboczy górskich mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub błota;
- 22) **miejsce parkingowe** – miejsce położone w garażu wielostanowiskowym budynku wielorodzinnego przeznaczone do parkowania pojazdów mechanicznych;
- 23) **miejsce ubezpieczenia** – wskazana w umowie ubezpieczenia lokalizacja na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej: domu jednorodzinnego, mieszkania, domu w budowie, budynku gospodarczego, garażu wolnostojącego, pomieszczeń przynależnych albo ruchomości domowych i stałych elementów stanowiących przedmiot ubezpieczenia;
- 24) **mieszkanie** – samodzielna część budynku mieszkalnego, wielorodzinnego, rozumianego jako budynek wolnostojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość;
- 25) **najemca** – użytkujący ubezpieczonej nieruchomości na podstawie umowy najmu;
- 26) **napór śniegu** – bezpośrednie działanie ciężaru śniegu lub lodu na ubezpieczone mienie oraz przewrócenie się jakiegokolwiek obiektu sąsiedniego wskutek działania ciężaru śniegu lub lodu, powodujące uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia;
- 27) **nieszczęśliwy wypadek** – zdarzenie nagłe wywołane przyczyną zewnętrzną, niezależne od woli Ubezpieczonego, będące bezpośrednim i wyłącznym powodem śmierci lub trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego;
- 28) **osoby bliskie** – małżonek/ka Ubezpieczonego lub osoba pozostająca w faktycznym pożyciu z Ubezpieczonym oraz dzieci tej osoby, zstępni, rodzeństwo, rodzice, teściowie, macocha, ojczym, dziadkowie, zięciowie, synowie, pasierbowie, przysposobieni i przysposabiający Ubezpieczonego, o ile prowadzą z nim wspólnie gospodarstwo domowe;
- 29) **osuwanie się ziemi** – naturalne ruchy ziemi na stokach niespowodowane działalnością ludzką;
- 30) **pomieszczenia przynależne** – pomieszczenia gospodarcze przynależne do mieszkania oraz pomieszczenia gospodarcze znajdujące się w domu jednorodzinnym, służące do wyłącznego użytku Ubezpieczonego lub osób bliskich, takie jak piwnica, strych, komórka, garaż, suszarnia, miejsce parkingowe;
- 31) **pomoc domowa** – osoba wykonująca na rzecz Ubezpieczonego prace pomocnicze w jego gospodarstwie domowym na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej zawartej z Ubezpieczonym;
- 32) **poszkodowany** – każda osoba pozostająca poza stosunkiem ubezpieczeniowym, względem której odpowiedzialność za szkodę ponoszą Ubezpieczony lub osoby bliskie;
- 33) **powierzchnia użytkowa mieszkania** – określona w metrach kwadratowych (m²) powierzchnia wszystkich pomieszczeń znajdujących się w mieszkaniu, a w szczególności pokoiów, kuchni, przedpokoiów, korytarzy, łazienek. Do powierzchni użytkowej mieszkania nie wlicza się powierzchni balkonów, loggii, antresoli oraz pomieszczeń przynależnych;
- 34) **powierzchnia użytkowa domu jednorodzinnego** – określona w metrach kwadratowych (m²) powierzchnia wszystkich znajdujących się w bryle domu jednorodzinnego pomieszczeń w stanie wykończonym (w tym garażu, piwnic, pomieszczeń technicznych i gospodarczych). Do powierzchni użytkowej domu jednorodzinnego nie zalicza się pomieszczeń w części, w której ich wysokość jest mniejsza niż 1,90 m;
- 35) **powódź** – zalanie terenów w następnym:
- a) podniesienia się stanu wody w korytach wód płynących lub zbiornikach wód stojących, do którego doszło na skutek opadów atmosferycznych, topnienia śniegu i lodu, zatorów lodowych,
- b) spływu wód po stokach, zboczach górskich i falistych,
- c) podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych;
- 36) **pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile;
- 37) **przepięcie** – nagły i krótkotrwały wzrost napięcia w liniach energetycznych do poziomu wyższego od znamionowego dla instalacji lub urządzenia;
- 38) **rabunek** – zabór mienia dokonany z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby natychmiastowego jej użycia wobec Ubezpieczonego lub osób bliskich Ubezpieczonego albo z doprowadzeniem tych osób do stanu nieprzytomności bądź bezbronności przez sprawcę, który z zastosowaniem siły fizycznej lub groźby natychmiastowego jej użycia doprowadził osobę posiadającą klucze do otwarcia miejsca ubezpieczenia mienia poprzez przywłaszczenie lub wyłudzenie mienia z użyciem podstępów wobec osób małoletnich, niedoświadczonych, będących w podszymym wieku lub nie w pełni sprawnych;
- 39) **ruchomości domowe** – mienie ruchome, w szczególności:
- a) meble, sprzęt sterowany za pomocą urządzeń mechanicznych, urządzenia domowe, zapasy, odzież i inne przedmioty wspólnego lub osobistego użytku,
- b) sprzęt audiowizualny, fotograficzny, elektroniczny i komputerowy oraz instrumenty muzyczne,
- c) wyroby ze srebra, złota i platyny, kamieni szlachetnych, półszlachetnych, syntetycznych, pereł, monety srebrne i złote, zbiory filatelistyczne i kolekcjonerskie,
- d) gotówka oraz inne środki płatnicze krajowe i zagraniczne, papiery wartościowe,
- e) sprzęt turystyczny, sportowy oraz rehabilitacyjny,
- f) broń myśliwska i sportowa,
- g) wózki inwalidzkie niepodlegające rejestracji,
- h) rzeczy ruchome czasowo znajdujące się w posiadaniu Ubezpieczonego, oddane do czasowego używania przez pracodawcę, organizację społeczną, sportową, klub sportowy, operatora sieci telefonicznej, internetowej, telewizyjnej lub wypożyczalnię, co zostało stwierdzone pisemnie,
- i) sprzęt biurowy;
- 40) **sadza** – powstały wskutek spalania lub termicznego rozkładu związków węgla produkt złożony z kryształków węgla (w tym gazu ziemnego lub węglowodorów), który wydobył się z palenisk, instalacji oraz urządzeń elektrycznych lub grzewczych znajdujących się w miejscu ubezpieczenia bądź powstał na skutek ognia – niezależnie od miejsca jego powstania;
- 41) **silny wiatr** – wiatr wiejący z prędkością nie mniejszą niż 13 m/s, którego działanie wyrządza szkody w miejscu ubezpieczenia. W przypadku braku możliwości ustalenia tego współczynnika fakt wystąpienia silnego wiatru świadczący o jego działaniu ustala się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania lub w bezpośrednim sąsiedztwie;
- 42) **sporty wysokiego ryzyka** – alpinizm, baloniarstwo, bobsleje, heliskiing, heliboarding, jazda konna, jazda na nartach wodnych, jet ski, kitesurfing, lotniarstwo, motolotniarstwo, narciarstwo oraz snowboard (poza wyznaczonymi trasami zjazdowymi), nurkowanie przy użyciu sprzętu specjalistycznego lub na głębokość większą niż 5 m, paralotniarstwo, parkour, pilotowanie samolotów silnikowych, rafting lub inne sporty uprawiane na rzekach górskich, skoki na elastycznej linie, skoki narciarskie, spadochroniarstwo, speleologia, sporty motorowe i motorowodne, sporty walki oparte na uderzeniach lub chwytach bądź na walce z bronią, szybownictwo, żeglarstwo morskie lub transoceaniczne, flyboard, jazda na quadach;
- 43) **sprzęt biurowy** – sprzęt elektroniczny oraz meble wykorzystywane do działalności gospodarczej prowadzonej przez Ubezpieczonego w miejscu ubezpieczenia;
- 44) **stałe elementy** – elementy wyposażenia mieszkania, domu jednorodzinnego, pomieszczeń przynależnych, garażu wolnostojącego, budynku gospodarczego, zamontowane lub wbudowane na stałe wewnątrz lub na zewnątrz, które przy demontażu wymagają użycia narzędzi, w szczególności:

- a) meble i szafy wbudowane, meblościanki, antresole, lustra wmontowane w ściany,
  - b) drzwi i okna łącznie ze szkleniem i zamknięciami,
  - c) zabezpieczenia przeciwwłamaniowe okien i drzwi,
  - d) piece i kominki, obudowy instalacji i grzejników,
  - e) powłoki malarskie, tynki wewnętrzne, wykładziny sufitów, ścian, podłóg i schodów trwale związane z podłożem, podłogi, podwieszane sufity wraz z zamontowanymi w nich elementami,
  - f) zamontowany sprzęt sterowany za pomocą urządzeń mechanicznych,
  - g) wyposażenie łazienek i WC, takie jak umywalki, kabiny prysznicowe, wanny, brodziki itp.,
  - h) urządzenia i elementy stanowiące integralną część instalacji infrastruktury technicznej, w tym m.in. kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, pompy ciepła; zamontowane na terenie ubezpieczanej posesji, trwale związane z gruntem,
  - i) przegrody i ściany działowe;
- 45) **stan nietrzeźwości** – stan, w którym zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5‰ albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość lub zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość;
- 46) **stan po spożyciu alkoholu** – stan, w którym zawartość alkoholu we krwi wynosi lub prowadzi do stężenia we krwi wynoszącego od 0,2‰ do 0,5‰ alkoholu albo obecność w 1 dm³ wydychanego powietrza od 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu;
- 47) **suma gwarancyjna** – kwota określona w umowie ubezpieczenia stanowiąca górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa;
- 48) **suma ubezpieczenia** – kwota ustalona w umowie ubezpieczenia dla danego rodzaju mienia lub grupy rodzajów mienia stanowiąca górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa. W ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków sumą ubezpieczenia jest kwota stanowiąca podstawę ustalenia świadczeń z tytułu nieszczęśliwych wypadków. Jeżeli OWU lub umowa ubezpieczenia przewiduje limit odpowiedzialności Towarzystwa z tytułu określonych szkód objętych ochroną ubezpieczeniową, wówczas górną granicę odpowiedzialności za daną szkodę stanowi ustalony limit;
- 49) **szkoda całkowita** – szkoda w mieniu polegająca na zniszczeniu mienia w takim stopniu, który uniemożliwia jego naprawę, lub szkoda, wskutek której koszt naprawy przekroczyłby wartość uszkodzonego mienia;
- 50) **szkoda osobowa** – śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia;
- 51) **szkoda rzeczowa** – utrata, zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia;
- 52) **tereny zalewowe**:
- a) obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią umiejscowiony pomiędzy wałem przeciwpowodziowym a linią brzegu, a także w strefie wybrzeża morskiego lub w strefie przepływów wzebrzań powodziowych, określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
  - lub
  - b) w którym w okresie ostatnich 10 lat, licząc od daty sporządzenia wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia, wystąpiła powódź;
- 53) **trwały uszczerbek na zdrowiu** – trwałe, nierokujące poprawy uszkodzenie danego organu, narządu lub układu, polegające na fizycznej utracie tego organu, narządu lub układu bądź upośledzeniu jego funkcji. Definicja obejmuje jedynie przypadki określone w stanowiącej Załącznik nr 1 do niniejszych OWU tabeli uszczerbków na zdrowiu wskutek nieszczęśliwego wypadku;
- 54) **trzęsienie ziemi** – gwałtowne i niespowodowane działalnością człowieka zaburzenie systemu równowagi we wnętrzu Ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu o magnitudzie równej co najmniej 6 stopniom w skali Richtera;
- 55) **ubezpieczony** – osoba fizyczna, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia, będąca właścicielem, nabywcą prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej, posiadaczem spółdzielczego własnościowego lub lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego albo osobą uprawnioną do zamieszkiwania w miejscu ubezpieczenia na podstawie decyzji administracyjnej lub umowy cywilnoprawnej;
- 56) **uderzenie pioruna** – bezpośrednie wyładowanie atmosferyczne na przedmiot ubezpieczenia lub wyładowanie na obiekt, w którym znajduje się ubezpieczone mienie;
- 57) **uderzenie przez pojazd** – uderzenie w ubezpieczony przedmiot przez nienależący do Ubezpieczonego i niebędący pod kontrolą jego ani osób mu bliskich pojazd drogowy albo szynowy, jego część lub przewożony ładunek;
- 58) **upadek statku powietrznego** – katastrofa bądź przymusowe lądowanie załogowego lub bezzałogowego statku powietrznego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku;
- 59) **uposażony** – osoba upoważniona do otrzymania świadczenia w razie śmierci Ubezpieczonego; w przypadku niewyznaczenia uposażonego świadczenie przysługuje członkom rodziny według następującej kolejności:
- a) małżonkowi, a w razie jego braku
  - b) dzieciom, a w razie ich braku
  - c) rodzicom, a w razie ich braku
  - d) innym spadkobiercom niż wymienieni w punktach a)-c) w kolejności i w częściach określonych na podstawie przepisów regulujących dziedziczenie ustawowe;
- 60) **wandalizm** – bezprawne, umyślne uszkodzenie lub zniszczenie mienia przez osoby trzecie bez wyraźnego powodu;
- 61) **wartość nowa (odtworzeniowa)** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia ubezpieczonego mienia do stanu nowego, lecz nieulepszego, tj.:
- a) dla domu jednorodzinnego, garażu wolnostojącego, budynku gospodarczego lub elementów działki – wartość odpowiadająca kosztom odbudowy lub naprawy określona zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i instalacyjnych, stosowanymi w budownictwie z uwzględnieniem dotychczasowej konstrukcji, wymiarów i standardu wykończenia, przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów,
  - b) dla stałych elementów i ruchomości domowych – wartość odpowiadająca kosztom naprawy lub nabycia (wytworzenia) nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, tej samej lub najbardziej zbliżonej marki przy uwzględnieniu średnich cen obowiązujących na danym terenie oraz kosztów montażu;
- 62) **wartość rzeczywista** – wartość nowa pomniejszona o zużycie techniczne;
- 63) **wartość rynkowa mieszkania** – wartość odpowiadająca iloczynowi powierzchni użytkowej mieszkania i średniej ceny rynkowej za 1 m² w danej miejscowości lub dzielnicy miasta w odniesieniu do mieszkania o podobnych parametrach, porównywalnym stanie technicznym i standardzie wykończenia;
- 64) **wybuch** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z wyzwoleniem się gazów, pyłów, pary lub cieczy, wywołana ich właściwością rozprzestrzeniania się (eksplozja). W odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych podobnych zbiorników warunkiem uznania szkody za spowodowaną wybuchem jest to, aby ściany tych urządzeń uległy rozdarciu wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy, w wyniku którego nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnienia. Za wybuch uważa się również implozję polegającą na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego przez ciśnienie zewnętrzne;
- 65) **wyczynowe uprawianie sportu** – uprawianie sportu w ramach uczestnictwa w klubach, związkach i organizacjach sportowych, z udziałem w zawodach oraz treningach przygotowujących do zawodów, a także w zgrupowaniach i obozach szkoleniowych;
- 66) **wynajmujący** – oddający najemcy ubezpieczoną nieruchomość do używania na podstawie umowy najmu;
- 67) **zalanie** – bezpośrednie działanie wody lub innych cieczy z:
- a) rur dopływowych i odpływowych,
  - b) wyposażenia na stałe połączonego z systemem rur,
  - c) instalacji centralnego ogrzewania, instalacji tryskaczowej lub gaśniczej, urządzeń wodno-kanalizacyjnych,
- jak również:
- d) zalanie wodą pochodzącą z urządzeń domowych znajdujących się wewnątrz miejsca ubezpieczenia lub poza nim,

- e) nieumyślne pozostawienie odkręconych kranów lub innych zaworów wewnątrz miejsca ubezpieczenia,
  - f) zalanie wodą lub innym płynem przez osoby trzecie,
  - g) cofnięcie się ścieków z publicznej sieci kanalizacyjnej,
  - h) uszkodzenie akwarium;
- 68) **zamarzanie** – spowodowane mrozem zdarzenie polegające na zamarznięciu wody lub innych cieczy znajdujących się wewnątrz miejsca ubezpieczenia, mogące powodować uszkodzenia: instalacji wodno-kanalizacyjnych, instalacji grzewczych, instalacji tryskaczowej lub gaśniczej, umywalk, wanien, brodzików, spłuczek, syfonów, wodomierzy, kotłów, bojlerów;
- 69) **zamek elektroniczny** – zamek, którego uruchamianie następuje przy zastosowaniu systemu elektronicznego;
- 70) **zamek wielopunktowy** – zamek powodujący ryglowanie skrzydła drzwi w ościeżnicy w kilku odległych od siebie miejscach;
- 71) **zamek wielozastawkowy** – zamek, którego klucz posiada co najmniej dwa żłobienia prostopadłe do trzonu;
- 72) **zamki atestowane, drzwi przeciwwłamaniowe** – zamki i drzwi posiadające atest potwierdzający podwyższoną odporność na włamanie;
- 73) **zapadanie się ziemi** – gwałtowne obniżenie się terenu z powodu zaważenia się warstwy ziemi do naturalnych, pustych przestrzeni w gruncie;
- 74) **zdarzenie losowe** – zdarzenie przyszłe i niepewne, niezależne od woli Ubezpieczonego, którego wystąpienie powoduje szkodę w ubezpieczonym mieniu;
- 75) **zużycie techniczne** – trwałe, związane z użytkowaniem mienia zmiany fizyczne, przez które okres zdatności do pełnienia określonych funkcji skraca się lub wyczerpuje. Zużycie techniczne jest określane procentowo;
- 76) **zwierzęta domowe** – zwierzęta, trzymane zwyczajowo w domu lub na terenie posesji, z wyjątkiem zwierząt trzymanyh w celach hodowlanych lub handlowych.
- iii. w budynku gospodarczym znajdującym się na tej samej posesji co dom jednorodzinny,
  - iv. w pomieszczeniach przynależnych do mieszkania lub domu jednorodzinnego;
- 2) w wariantcie „**Indywidualnym**”:
- a) nieruchomości:
    - i. dom jednorodzinny wraz z pomieszczeniami przynależnymi oraz znajdującym się na tej samej posesji budynkiem gospodarczym i elementami działki albo mieszkanie stanowiące odrębny przedmiot własności lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, wraz z pomieszczeniami przynależnymi,
    - ii. garaż wolnostojący;
  - b) ruchomości domowe i stałe elementy znajdujące się:
    - i. w domu jednorodzinny lub mieszkaniu oraz w pomieszczeniach przynależnych,
    - ii. w garażu wolnostojącym,
    - iii. w budynku gospodarczym znajdującym się na tej samej posesji co dom jednorodzinny;
- 3) w wariantcie „**Od wszystkich ryzyk**”:
- a) nieruchomości:
    - i. dom jednorodzinny wraz z pomieszczeniami przynależnymi oraz znajdującym się na tej samej posesji budynkiem gospodarczym i elementami działki albo mieszkanie, stanowiące odrębny przedmiot własności lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, wraz z pomieszczeniami przynależnymi,
    - ii. garaż wolnostojący;
  - b) ruchomości domowe i stałe elementy znajdujące się:
    - i. w domu jednorodzinny lub mieszkaniu oraz w pomieszczeniach przynależnych,
    - ii. w garażu wolnostojącym,
    - iii. w budynku gospodarczym znajdującym się na tej samej posesji co dom jednorodzinny;
- 4) w wariantcie „**Dom w budowie**”:
- a) nieruchomości:
    - i. dom w budowie;
    - b) stałe elementy znajdujące się w domu w budowie.
2. Na wniosek Ubezpieczonego, za opłatą dodatkowej składki, umowę ubezpieczenia zawartą w wariantcie „**Podstawowym**”, „**Indywidualnym**” i „**Od wszystkich ryzyk**” można rozszerzyć o ubezpieczenie:
- 1) następstw nieszczęśliwych wypadków;
  - 2) odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym;
  - 3) szyb i innych przedmiotów szklanych od stłuczenia (nie dotyczy wariantu „**Od wszystkich ryzyk**”);
  - 4) nagrobków;
  - 5) „Dom Assistance”.
3. Ubezpieczeniem objęte jest mienie określone przez Ubezpieczonego w umowie ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, znajdujące się we wskazanym miejscu ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i będące w posiadaniu Ubezpieczonego.
4. Przedmiotem ubezpieczenia mogą być także domy jednorodzinne i mieszkania, w których w części wynoszącej nie więcej niż 30% powierzchni całkowitej prowadzona jest działalność gospodarcza, oraz znajdujący się w nich sprzęt biurowy.
5. Przedmioty zgłoszone przez Ubezpieczonego do ubezpieczenia mogą być ubezpieczone tylko w jednym wybranym przez Ubezpieczonego wariantcie.

II. UBEZPIECZENIE MIENIA

Umowa ubezpieczenia

§ 3

Na wniosek Ubezpieczonego umowa ubezpieczenia może zostać zawarta w jednym z następujących wariantów:

- 1) „**Podstawowy**”,
- 2) „**Indywidualny**”,
- 3) „**Od wszystkich ryzyk**”,
- 4) „**Dom w budowie**”.

Zawarcie umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek

§ 4

1. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek.
2. Ubezpieczony może żądać, aby Towarzystwo udzieliło mu informacji o postanowieniach umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą one praw i obowiązków Ubezpieczonego.
3. Roszczenie zapłaty składki ubezpieczeniowej przysługuje Towarzystwu wyłącznie w stosunku do Ubezpieczonego.
4. Towarzystwo może podnieść zarówno wobec Ubezpieczonego, jak i Ubezpieczonego zarzuty, które mają wpływ na jego odpowiedzialność z tytułu umowy ubezpieczenia.

Przedmiot ubezpieczenia

§ 5

1. Przedmiotem ubezpieczenia mogą być, w zależności od wyboru Ubezpieczonego, następujące rodzaje mienia:
  - 1) w wariantcie „**Podstawowym**”:
    - a) nieruchomości:
      - i. garaż wolnostojący,
      - ii. budynek gospodarczy znajdujący się na tej samej posesji co dom jednorodzinny;
    - b) ruchomości domowe i stałe elementy znajdujące się:
      - i. w domu jednorodzinny lub mieszkaniu,
      - ii. w garażu wolnostojącym,

Zakres ubezpieczenia

§ 6

1. Ochrona ubezpieczeniowa mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych w wariantcie „**Podstawowym**” i „**Indywidualnym**” obejmuje szkody powstałe wskutek:
  - 1) deszczu nawalnego,
  - 2) działania dymu,
  - 3) fali naddźwiękowej,
  - 4) gradu,

- 5) lawiny,
  - 6) pożaru,
  - 7) osuwania się ziemi,
  - 8) przepięcia,
  - 9) osadzania się sadzy,
  - 10) naporu śniegu,
  - 11) silnego wiatru,
  - 12) trzęsienia ziemi,
  - 13) uderzenia pioruna,
  - 14) uderzenia pojazdu,
  - 15) upadku statku powietrznego,
  - 16) wybuchu,
  - 17) zalania,
  - 18) zapadania się ziemi.
2. Ochrona ubezpieczeniowa w wariantcie „**Od wszystkich ryzyk**” obejmuje szkody powstałe wskutek wszystkich zdarzeń losowych niewyłączonych w §11.
3. Ochrona ubezpieczeniowa mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych w wariantcie „**Dom w budowie**” obejmuje szkody powstałe wskutek:
- 1) fali naddźwiękowej,
  - 2) lawiny,
  - 3) pożaru,
  - 4) osuwania się ziemi,
  - 5) trzęsienia ziemi,
  - 6) uderzenia pioruna,
  - 7) uderzenia pojazdu,
  - 8) upadku statku powietrznego,
  - 9) wybuchu,
  - 10) zapadania się ziemi.
4. Na wniosek Ubezpieczającego, za opłatą dodatkowej składki, ochrona ubezpieczeniowa w zakresie ruchomości domowych oraz stałych elementów może zostać rozszerzona w wariantach „**Podstawowym**”, „**Indywidualnym**” o szkody powstałe wskutek: kradzieży z włamaniem, rabunku, dewastacji, graffiti. Wariant „**Od wszystkich ryzyk**” może zostać rozszerzony o szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem, rabunku, dewastacji.
5. Na wniosek Ubezpieczającego, za opłatą dodatkowej składki, ochrona ubezpieczeniowa w zakresie stałych elementów może zostać rozszerzona w wariantcie „**Dom w budowie**” o szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem, rabunku, dewastacji, gdy budynek osiągnie stan surowy zamknięty, tzn. będzie posiadał już kompletną konstrukcję nośną, dach, stropy, okna oraz drzwi zewnętrzne, zamontowane w sposób prawidłowy i zabezpieczający przed działaniem zewnętrznych czynników atmosferycznych.
6. Za opłatą dodatkowej składki, pod warunkiem że przedmiotem ubezpieczenia jest dom jednorodzinny w wariantach „**Podstawowym**”, „**Indywidualnym**” oraz „**Od wszystkich ryzyk**”, ochroną ubezpieczeniową w zakresie szkód powstałych wskutek pożaru i innych zdarzeń losowych lub od wszystkich zdarzeń losowych mogą zostać objęte elementy działki.
7. W zakresie sumy ubezpieczenia Towarzystwo pokrywa również poniesione i udokumentowane przez Ubezpieczonego koszty związane z:
- 1) zabezpieczeniem przed szkodą ubezpieczonego mienia objętego zakresem ochrony ubezpieczeniowej;
  - 2) poszukiwaniem i usunięciem przyczyny szkody – do wysokości 5 000 zł;
  - 3) usunięciem szkód powstałych podczas akcji ratowniczej, w tym powstałych na skutek czynności funkcjonariuszy służb państwowych, inspekcji i straży w ramach wykonywania przez nich obowiązków służbowych lub strażaków Ochotniczej Straży Pożarnej wykonujących zadania w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego – do wysokości sum ubezpieczenia;
  - 4) uprzątnięciem pozostałości po szkodzie w ubezpieczonym mieniu wraz z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku – do wysokości sum ubezpieczenia.

Ubezpieczenie od powodzi

§ 7

1. Na wniosek Ubezpieczającego ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona o szkody powstałe wskutek powodzi, z zastrzeżeniem ust. 2:
  - 1) w wariantach „**Podstawowym**” i „**Indywidualnym**” za zapłatą dodatkowej składki;
  - 2) w wariantach „**Dom w budowie**” i „**Od wszystkich ryzyk**” bez zapłaty dodatkowej składki.
2. Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia o powódź nie jest możliwe, gdy w danym miejscu ubezpieczenia powódź wystąpiła co najmniej raz w ciągu ostatnich 10 lat poprzedzających rok zawarcia umowy ubezpieczenia.
3. Ochrona ubezpieczeniowa dla powodzi rozpoczyna się po upływie 30 dni od dnia rozpoczęcia okresu ubezpieczenia (karencja) z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Ograniczenie odpowiedzialności, o którym mowa w ust. 3, nie ma zastosowania w stosunku do Ubezpieczonego, którego mienie zostało objęte ubezpieczeniem w poprzedniej umowie, a ochrona ubezpieczeniowa z tytułu poprzedniej umowy zakończyła się nie wcześniej niż w dniu poprzedzającym dzień zawarcia niniejszej umowy, i pod warunkiem, że zakres poprzedniej umowy obejmował powódź.

Ubezpieczenie od rabunku poza miejscem ubezpieczenia

§ 8

W odniesieniu do ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem, rabunku, dewastacji (z graffiti lub bez) ochrona ubezpieczeniowa obejmuje dodatkowo szkody będące następstwem rabunku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poza miejscem ubezpieczenia, z zastrzeżeniem § 10 ust. 3 pkt 1.

Suma ubezpieczenia

§ 9

1. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa.
2. Suma ubezpieczenia w przypadku ubezpieczenia mienia w wariantach „**Indywidualnym**” i „**Od wszystkich ryzyk**” ustalana jest przez Ubezpieczającego odrębnie dla każdego przedmiotu ubezpieczenia objętego ochroną ubezpieczeniową i powinna odpowiadać wartości ubezpieczonego przedmiotu, z zastrzeżeniem § 2 ust. 1, pkt 61-63.
3. Suma ubezpieczenia w przypadku ubezpieczenia mienia w wariantcie „**Podstawowym**” ustalana jest na podstawie powierzchni użytkowej mieszkania lub domu jednorodzinne, odrębnie dla każdego przedmiotu ubezpieczenia, i powinna odpowiadać wartości ubezpieczonego przedmiotu, z zastrzeżeniem § 2 pkt 61-63, gdzie:
  - 1) suma ubezpieczenia stałych elementów i ruchomości domowych od pożaru i innych zdarzeń losowych stanowi iloczyn powierzchni użytkowej mieszkania albo domu jednorodzinne wskazanej we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia i kwoty 400 zł,
  - 2) suma ubezpieczenia stałych elementów i ruchomości domowych od kradzieży z włamaniem, rabunku, dewastacji, graffiti stanowi iloczyn powierzchni użytkowej mieszkania albo domu jednorodzinne wskazanej we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia i kwoty 200 zł.
4. Suma ubezpieczenia w przypadku ubezpieczenia mienia w wariantcie „**Dom w budowie**” ustalana jest według wartości odtworzeniowej inwestycji na koniec budowy.
5. Każdorazowa wypłata odszkodowania pomniejsza kwotę wynikającą z sumy ubezpieczenia lub limitu odpowiedzialności. W razie wypłaty odszkodowania kolejne pomniejszenie jest dokonywane od kwoty, która pozostała wskutek uprzedniej wypłaty odszkodowania.

Limity odpowiedzialności

§ 10

1. W granicach sumy ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów znajdujących się tylko w domu jednorodzinny lub w mieszkaniu (z wyłączeniem pomieszczeń przynależnych, garaży wolnostojących, budynków gospodarczych, elementów działki) ustanawia się na jedno i wszystkie zdarzenia losowe następujące limity odpowiedzialności Towarzystwa:

- 1) z tytułu szkód w sprzęcie audiowizualnym, fotograficznym, komputerowym, elektronicznym oraz instrumentach muzycznych – w wysokości 70% sumy ubezpieczenia;
  - 2) z tytułu szkód w wyrobach ze srebra, złota i platyny, kamieniach szlachetnych, półszlachetnych i perłach, biżuterii, zegarkach, monetach srebrnych i złotych, zbiorach filatelistycznych lub kolekcjonerskich – w wysokości 20% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 20 000 zł;
  - 3) z tytułu szkód w gotówce i innych środkach płatniczych krajowych i zagranicznych oraz papierach wartościowych – w wysokości 5% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 5 000 zł;
  - 4) z tytułu szkód w sprzęcie biurowym (wykorzystywanym przez Ubezpieczonego do działalności gospodarczej) – w wysokości 20% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 5 000 zł.
2. W granicach sumy ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów znajdujących się w pomieszczeniach przynależnych, garażu wolnostojącym, budynku gospodarczym, ustanawia się na jedno i wszystkie zdarzenia losowe następujące limity odpowiedzialności Towarzystwa:
- 1) z tytułu szkód w ruchomościach domowych w wysokości 20% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 5 000 zł;
  - 2) z tytułu szkód w stałych elementach – w wysokości 10% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 10 000 zł.
3. W granicach sumy ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów ustanawia się na jedno i wszystkie zdarzenia losowe następujące limity odpowiedzialności Towarzystwa:
- 1) z tytułu rabunku ruchomości domowych poza miejscem ubezpieczenia – w wysokości 5% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 2 000 zł;
  - 2) z tytułu szkód powstałych w wyniku dewastacji (w tym graffiti) – w wysokości 20% sumy ubezpieczenia;
  - 3) z tytułu szkód w instalacjach solarnych – w wysokości 20 000 zł;
  - 4) z tytułu szkód w instalacjach fotowoltaicznych – w wysokości 50 000 zł;
  - 5) z tytułu szkód w rzeczach ruchomych czasowo znajdujących się w posiadaniu Ubezpieczonego – 30% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 8 000 zł;
  - 6) z tytułu szkód polegających na stłuczeniu szyb i przedmiotów szklanych ubezpieczonych w wariantcie „Od wszystkich ryzyk” – w wysokości 20% sumy ubezpieczenia zadeklarowanej dla ruchomości domowych lub stałych elementów;
  - 7) z tytułu szkód w mieniu innym niż wymienione w ust. 1, 2, 3 pkt 1-6 – w wysokości 100% sumy ubezpieczenia.
4. Maksymalna suma ubezpieczenia, jaką może zadeklarować Ubezpieczający w umowie ubezpieczenia, wynosi:
- 1) dla garażu wolnostojącego – 80 000 zł,
  - 2) dla budynku gospodarczego – 100 000 zł,
  - 3) dla elementów działki – 50 000 zł.
- Wyłączenia odpowiedzialności Towarzystwa**
§ 11
1. Towarzystwo nie odpowiada za szkody (pozostające w normalnym związku przyczynowym):
    - 1) wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczonego lub osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym;
    - 2) powstałe wskutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczonego, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
    - 3) w ruchomościach domowych znajdujących się na balkonach, tarasach lub loggiach czy w ogrodach zimowych;
    - 4) które Ubezpieczony wyrządził w stanie nietrzeźwości lub w stanie po spożyciu alkoholu albo pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii bądź leków użytych niezgodnie z zaleceniem lekarza;
    - 5) powstałe na skutek: terroryzmu, wojny, działań zbrojnych, stanu wojennego, wojny domowej, stanu wyjątkowego, działań obcych państw, zamachu stanu, rewolucji, rebelii, manifestacji, przewrotu, sabotażu, przewrotu wojskowego, buntu w siłach zbrojnych, powstania, będące następstwem konfiskaty, zajęcia, zawłaszczenia, zarekwirowania, zniszczenia przez władze lub organy administracji i sądy, nacjonalizacji, strajków, zamieszek, rozruchów;
    - 6) powstałe wskutek eksplozji materiałów wybuchowych lub łatwopalnych, jeżeli materiały te zostały podłożone pod ubezpieczone mienie;
    - 7) powstałe wskutek zanieczyszczenia środowiska naturalnego bądź działania energii jądrowej lub skażenia radioaktywnego oraz w wyniku skażenia lub zanieczyszczenia środkami chemicznymi bądź przemysłowymi;
    - 8) powstałe wskutek prowadzenia działalności górniczej:
      - a) szkody górnicze powstałe na obszarze górniczym, tj. szkody, o których mowa w prawie geologicznym i górniczym,
      - b) powstałe wskutek prowadzonych robót ziemnych;
    - 9) spowodowane budową, przebudową, nadbudową, rozbudową lub odbudową bez wymaganych prawem zezwoleń zgodnie z ustawą Prawo budowlane;
    - 10) spowodowane błędami w sztuce budowlanej albo wadami konstrukcyjnymi, materiałów lub projektu ubezpieczonego domu jednorodzinnego bądź budynku wielorodzinnego, w którym znajduje się ubezpieczone mieszkanie;
    - 11) powstałe wskutek niezamieszkiwania lub nieużytkowania domu jednorodzinnego lub mieszkania nieprzerwanie przez okres 60 dni;
    - 12) powstałe wskutek przedostania się deszczu nawalnego, gradu lub pod naporem śniegu, spowodowane przez niezamknięte, nieszczelne lub niezabezpieczone okna, drzwi bądź inne otwory, jeżeli obowiązek ich zamknięcia, uszczelnienia lub zabezpieczenia należał do Ubezpieczonego;
    - 13) spowodowane nasiąkaniem lub zalaniem wodą ruchomości domowych złożonych lub składowanych w suterenach, jeżeli mienie to nie było złożone na wysokości co najmniej 10 cm ponad poziomem podłogi (posadzki);
    - 14) spowodowane długotrwałym naporem śniegu w przypadku, gdy na Ubezpieczonym lub osobach bliskich, za które Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność, spoczywa obowiązek utrzymania należytego stanu technicznego domu jednorodzinnego lub mieszkania, a osoby te nie dopełniły tego obowiązku;
    - 15) spowodowane przenikaniem wód gruntowych lub przemarzaniem stałych elementów; wyłączenie nie dotyczy szkód powstałych wskutek powodzi, deszczu nawalnego;
    - 16) spowodowane wydostaniem się wody z urządzeń wodno-kanalizacyjnych i ogrzewczych w wyniku uszkodzenia rur, będącego efektem zamarznięcia wody i rozsadzenia rur, o ile rury te były w sposób nieodpowiedni zamontowane lub osadzone, a Ubezpieczony, osoba bliska, osoba, za którą Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność, lub właściciel ubezpieczonego domu jednorodzinnego bądź mieszkania – mając taki obowiązek – zaniechali naprawy, konserwacji lub wymiany rur;
    - 17) spowodowane pęknięciem rur lub osprzętu instalacji w wyniku zamarzania wody lub innej cieczy, będącego efektem nieutrzymania właściwej temperatury w pomieszczeniu, jeżeli obowiązek utrzymywania właściwej temperatury w pomieszczeniach należał do Ubezpieczonego lub osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym;
    - 18) powstałe wskutek zawilgocenia lub zagrzybienia pomieszczeń, chyba że to zawilgocenie lub zagrzybienie nastąpiło wskutek zalania, deszczu nawalnego, powodzi;
    - 19) z tytułu graffiti, chyba że włączono kradzież z włamaniem, rabunek, dewastację, graffiti w wariantach „Podstawowym” i „Indywidualnym” (wyłączenie w zakresie graffiti nie dotyczy wariantu „Od wszystkich ryzyk”);
    - 20) nieograniczające w żaden sposób funkcjonalności mienia, takie jak zabrudzenie, zadrapanie, poplamienie, odbarwienie;
    - 21) spowodowane zapaleniem się sadzy w kominie;
    - 22) będące następstwem niewykonania określonych przepisami prawa przeglądów technicznych oraz okresowej kontroli i remontów przedmiotów ubezpieczenia, braku utrzymania obiektów budowlanych

w należyтым stanie technicznym, a także powstałych wskutek braku konserwacji obiektów budowlanych oraz instalacji w tych obiektach lub wynikających z faktu, że konstrukcja tych obiektów nie odpowiada przepisom prawa, o ile miało to wpływ na powstanie lub rozmiar szkody;

- 23) spowodowane kradzieżą z włamaniem w mieniu, które nie było zabezpieczone zgodnie z § 12;
- 24) powstałe w przedmiocie ubezpieczenia na skutek awarii przedmiotu ubezpieczenia, chyba że następstwem tej awarii są pożar, eksplozja, dym lub sadza, zalanie bądź przepięcie;
- 25) w wyniku szkód powstałych w następstwie eksploatacji, naturalnego zużycia, starzenia się przedmiotu ubezpieczenia;
- 26) w wyniku szkód polegających na powolnym i systematycznym działaniu czynników: naturalnych, biologicznych (w tym pleśni, grzybów), deformacji, pękania, korozji, erozji;
- 27) spowodowane działaniem owadów lub zwierząt domowych;
- 28) w mieniu ruchomym i stałych elementach służących działalności gospodarczej, z wyłączeniem sprzętu biurowego;
- 29) w mieniu ruchomym w ilościach wskazujących na przeznaczenie handlowe;
- 30) w mieniu osób trzecich, z zastrzeżeniem § 2 pkt 39 lit. h;
- 31) w aktach, dokumentach, rękopisach, metalach szlachetnych, w złomie i w sztabach, dziełach sztuki, antykach, kartach płatniczych i kredytowych, programach komputerowych, danych przechowywanych w jednostkach centralnych komputerów i na wymiennych nośnikach danych, sieci komputerowych i ich okablowaniu;
- 32) w instalacji fotowoltaicznej o mocy przekraczającej 20 kW;
- 33) w odgromnikach, miernikach, licznikach, wkładkach topikowych, bezpiecznikach, czujnikach, świetlówkach, żarówkach, oświetleniu LED, lampach;
- 35) powstałe w sprzęcie audiowizualnym, komputerowym, fotograficznym i instrumentach muzycznych, wyrobach ze srebra, złota i platyny, monetach, biżuterii, pieniądzach i środkach płatniczych oraz papierach wartościowych znajdujących się w pomieszczeniach przynależnych, garażu wolnostojącym, budynku gospodarczym, elementach działki;
- 37) powstałe w wyniku kradzieży z włamaniem, rabunku, dewastacji, o ile nie rozszerzono zakresu o te zdarzenia losowe;
- 38) powstałe w wyniku powodzi, o ile nie rozszerzono zakresu o to zdarzenie losowe lub jeżeli przedmiot ubezpieczenia znajduje się na terenach zalewowych;
- 39) powstałe w budynkach o konstrukcji palnej będących budynkami gospodarczymi, garażami wolnostojącymi.

Zabezpieczenie ubezpieczonego mienia

§ 12

1. Ubezpieczony jest zobowiązany do zabezpieczenia ubezpieczonego mienia przez spełnienie następujących warunków:
  - 1) wszystkie drzwi zewnętrzne, z zastrzeżeniem pkt 3 i 4 poniżej, są pełne oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich włamanie lub wyważenie nie było możliwe bez udziału narzędzi, a otwarcie – bez użycia podrobionych lub dopasowanych kluczy;
  - 2) drzwi zewnętrzne są zamknięte na co najmniej dwa zamki wielozastawkowe lub jeden atestowany zamek wielopunktowy; dopuszcza się również zamknięcie na jeden zamek wielozastawkowy lub elektroniczny zamontowany w drzwiach przeciwwłamaniowych;
  - 3) drzwi zewnętrzne oszklone (z wyłączeniem drzwi balkonowych lub tarasowych) są zaopatrzone w zamki, których nie można otworzyć bez użycia klucza przez otwór wybity w szybie, a przeszklenia nie stwarzają możliwości wejścia do wnętrza mieszkania lub domu jednorodzinnego; drzwi oszklone uważa się za wystarczająco zabezpieczone, jeżeli przeszklenia wykonane są ze szkła antywłamaniowego o klasie odporności co najmniej P3;
  - 4) drzwi balkonowe i tarasowe oraz okna są tak umocowane, osadzone i zamknięte, że otwarcie ich przez osoby obce przy użyciu siły fizycznej lub narzędzi nie będzie możliwe bez pozostawienia śladów;

- 5) wszystkie drzwi zewnętrzne do pomieszczeń przynależnych, garaży, garaży wolnostojących i budynków gospodarczych są zamykane na minimum jeden zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową bądź inny system zabezpieczenia przeciwwłamaniowego.
2. Klucze do zamków muszą znajdować się w wyłącznym posiadaniu Ubezpieczonego lub osób wspólnie z nim zamieszkujących bądź bliskich.
3. Postanowienia ust. 1 pkt 1-5 nie mają zastosowania w przypadku wariantu „Dom w budowie”, chyba że rozszerzono zakres o kradzież z włamaniem, rabunek, dewastację.

Obowiązki i zalecenia dotyczące utrzymania mienia

§ 13

1. Ubezpieczony jest zobowiązany do:
  - 1) wykonywania przeglądów technicznych, badań okresowych ubezpieczonego mienia oraz innych czynności, których wymagają przepisy prawa;
  - 2) przeprowadzania remontów okresowych i bieżącego konserwowania ubezpieczonego mienia;
  - 3) stosowania adekwatnych środków ochronnych w celu zabezpieczenia przed mrozem instalacji wodnych i centralnego ogrzewania;
  - 4) zamknięcia, opróżnienia z wody oraz utrzymywania opróżnionych instalacji wodnych i grzewczych w domach jednorodzinnych, garażach wolnostojących, budynkach gospodarczych lub mieszkaniach czasowo nieużywanych i niedozorowanych.

Ustalenie zakresu szkody i wysokości odszkodowania

§ 14

1. Wysokość odszkodowania ustala się w granicach sumy ubezpieczenia poszczególnych rodzajów ubezpieczonego mienia i w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, z zastrzeżeniem postanowień § 9 i z zastosowaniem następujących zasad:
  - 1) w przypadku szkody całkowitej:
    - a) według wartości rynkowej dla mieszkania,
    - b) według wartości nowej dla domu jednorodzinnego, budynku gospodarczego, garażu wolnostojącego, gdy wiek budynku w dniu złożenia wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia nie przekracza 20 lat,
    - c) według wartości rzeczywistej w pozostałych przypadkach, każdorazowo z pomniejszeniem o wartość pozostałości po szkodzie;
  - 2) dla stałych elementów mieszkania lub domu jednorodzinnego:
    - a) według wartości nowej, w przypadku gdy wiek budynku w dniu złożenia wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia nie przekracza 20 lat, a zużycie eksploatacyjne uszkodzonego stałego elementu nie przekracza 50%,
    - b) według wartości rzeczywistej w pozostałych przypadkach, każdorazowo z pomniejszeniem o wartość pozostałości po szkodzie;
  - 3) dla ruchomości domowych:
    - a) według wartości nowej – w odniesieniu do mienia, którego zakup jako przedmiotu nowego Ubezpieczony udokumentuje i którego zużycie eksploatacyjne nie przekracza 50%,
    - b) według wartości rzeczywistej – w odniesieniu do pozostałego mienia, każdorazowo z pomniejszeniem o wartość pozostałości po szkodzie;
  - 4) w przypadku elementów działki – według wartości rzeczywistej z pomniejszeniem o wartość pozostałości po szkodzie;
  - 5) w przypadku gotówki – według jej wartości nominalnej; w przypadku gotówki w walutach obcych – według ich wartości nominalnej, przeliczonej na złote według średniego kursu walut obcych z dnia powstania szkody ustalonego przez Prezesa NBP;
  - 6) w przypadku wyrobów ze złota, srebra, platyny, kamieni szlachetnych, półszlachetnych, biżuterii i pereł według:
    - a) ceny nabycia nowego przedmiotu – w odniesieniu do mienia, którego zakup jako przedmiotu nowego Ubezpieczony udokumentuje,
    - b) ceny rynkowej materiałów, z których zostały zrobione – w pozostałych przypadkach;

- 7) w przypadku monet złotych i srebrnych – według wartości złomu;
  - 8) w przypadku papierów wartościowych będących przedmiotem obrotu giełdowego – według ceny giełdowej w dniu powstania szkody.
2. W przypadku kosztów naprawy powłok malarskich wewnątrz domu jednorodzinnego lub mieszkania nie uwzględnia się zużycia eksploatacyjnego.
  3. Odszkodowanie może być obliczone na podstawie:
    - 1) kosztorysu wraz z rachunkiem lub każdego innego dokumentu potwierdzającego wysokość szkody. Kosztorys wraz z rachunkiem lub inny dokument potwierdzający wysokość szkody powinny obejmować zakres uszkodzeń przyjętych w protokole szkody. Kosztorys podlega weryfikacji przez Towarzystwo do średnich cen materiałów i usług w województwie, na którego obszarze znajduje się ubezpieczone mienie;
    - 2) kosztorysu naprawy lub odbudowy dokonanej systemem gospodarczym. Przedłożony kosztorys podlega weryfikacji przez Towarzystwo do średnich cen materiałów i usług w województwie, na którego obszarze znajduje się ubezpieczone mienie.
  4. Wysokość odszkodowania nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia.
  5. W umowie ubezpieczenia ma zastosowanie franszyza integralna w wysokości 100 zł.
  6. Przy ustalaniu zakresu szkody nie uwzględnia się:
    - 1) kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody lub powietrza oraz rekultywację gruntów;
    - 2) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, artystycznej lub sentymentalnej ubezpieczonego mienia;
    - 3) kosztów wynikających z tego, że nie są dostępne części zamienne lub materiały potrzebne do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą.
  7. Wysokość odszkodowania zwiększa się ponad granicę sumy ubezpieczenia dla poszczególnych rodzajów mienia o udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, nie więcej jednak niż o 5% wartości sumy ubezpieczenia ustalonego dla poszczególnych rodzajów mienia.

III. UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ W ŻYCIU PRYWATNYM

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 15

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego, jeżeli w związku z czynnościami życia prywatnego lub posiadaniem mienia w następstwie czynu niedozwolonego jest on zobowiązany do naprawienia szkody osobowej lub szkody rzeczowej (odpowiedzialność cywilna deliktowa) wyrządzonej osobom trzecim.
2. Przez czynności życia prywatnego rozumie się czynności Ubezpieczonego niestanowiące jego aktywności zarobkowej, w szczególności:
  - 1) opiekę nad dziećmi oraz innymi członkami rodziny, za których czyny Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność z mocy prawa;
  - 2) posiadanie i użytkowanie domu jednorodzinnego lub mieszkania oraz znajdującego się w nich mienia;
  - 3) czynności wykonywane przez pomoc domową, mieszkającą się w zakresie obowiązków wynikających z umowy o pracę lub innej umowy cywilnoprawnej zawartej z Ubezpieczonym;
  - 4) użytkowanie roweru, hulajnogi lub wózka inwalidzkiego;
  - 5) uprawianie aktywności sportowych innych niż wyczynowe uprawianie sportu;
  - 6) posiadanie zwierząt domowych z wyłączeniem zwierząt egzotycznych, tj. takich, których naturalne środowisko znajduje się poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Odpowiedzialnością Towarzystwa objęte są nieprzedawnione roszczenia poszkodowanych dotyczące szkód powstałych wskutek zdarzeń zaistniałych w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej.

Zakres terytorialny

§ 16

Ubezpieczeniem objęta jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego za szkody wyrządzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z zastrzeżeniem § 18 ust. 1 pkt 3.

Suma gwarancyjna

§ 17

1. Suma gwarancyjna stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa za szkody będące następstwem objętych ubezpieczeniem zdarzeń zaistniałych w okresie ubezpieczenia i w zależności od wyboru Ubezpieczającego może wynosić: 10 000 zł albo 25 000 zł, albo 50 000 zł, albo 100 000 zł, albo 150 000 zł, albo 200 000 zł.
2. Każdorazowa wypłata odszkodowania pomniejsza kwotę wynikającą z sumy gwarancyjnej lub podlimitu odpowiedzialności. W razie wypłaty odszkodowania kolejne pomniejszenie jest dokonywane od kwoty, która pozostała wskutek uprzedniej wypłaty odszkodowania.

Rozszerzenia zakresu ubezpieczenia

§ 18

1. Na wniosek Ubezpieczającego, za opłatą dodatkowej składki, zakres odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym, w granicach sumy gwarancyjnej, może zostać rozszerzony o:
  - 1) odpowiedzialność cywilną najemcy za szkody rzeczowe w ruchomościach domowych i stałych elementach domu lub mieszkania stanowiących własność osoby trzeciej będącej wynajmującym (nie dotyczy najmu w celach wypoczynkowych, turystycznych, rekreacyjnych);
  - 2) odpowiedzialność cywilną wynajmującego za szkody rzeczowe polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu mienia ruchomego stanowiącego własność najemcy, a znajdującego się w domu lub mieszkaniu będącym własnością wynajmującego;
  - 3) odpowiedzialność cywilną w życiu prywatnym za szkody wyrządzone na terytorium krajów Unii Europejskiej oraz Islandii, Norwegii, Szwajcarii, Liechtensteinu;
  - 4) odpowiedzialność cywilną w życiu prywatnym za szkody niezależne od winy osób objętych ochroną ubezpieczenia wyrządzone wskutek zalania mienia osób trzecich, będące następstwem eksploatacji instalacji i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania lub klimatyzacyjnych, gdy bezpośrednie źródło szkody znajduje się w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym.

Wyłączenia odpowiedzialności Towarzystwa

§ 19

1. Towarzystwo nie odpowiada za szkody (pozostające w normalnym związku przyczynowym):
  - 1) wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczonego lub osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym;
  - 2) powstałe wskutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczonego, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
  - 3) wyrządzone przez Ubezpieczonego w stanie nietrzeźwości lub w stanie po spożyciu alkoholu albo pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii bądź leków nieprzepisanych przez lekarza lub użytych niezgodnie z jego zaleceniem;
  - 4) niezależne od winy osób objętych ochroną ubezpieczeniową powstałe wskutek zalania mienia osób trzecich, będące następstwem eksploatacji instalacji i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania lub klimatyzacyjnych, jeżeli nie wykupiono rozszerzenia;a także za szkody:
  - 5) zaistniałe wskutek prowadzenia przez Ubezpieczonego aktywności zarobkowej;
  - 6) wyrządzone przez Ubezpieczonego osobom pozostającym z nim we wspólnym gospodarstwie domowym bądź wyrządzone przez Ubezpieczonego osobom bliskim;

- 7) powstałe wskutek naruszenia praw autorskich, patentów, znaków towarowych oraz innych praw własności intelektualnej;
  - 8) wyrządzone treścią reklamy lub ogłoszenia sporządzonych lub rozpowszechnionych przez Ubezpieczonego;
  - 9) zaistniałe wskutek korzystania z internetu;
  - 10) niemajątkowe, niebędące następstwem szkody osobowej;
  - 11) których skutkiem jest naruszenie dóbr osobistych innych niż życie i zdrowie;
  - 12) wyrządzone przez pomoc domową czynnościami niemieszczącymi się w zakresie obowiązków wynikających z umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej zawartej z Ubezpieczonym;
  - 13) wynikłe z przeniesienia chorób zakaźnych przez Ubezpieczonego lub osobę zamieszkujejącą z Ubezpieczonym i pozostającą z nim we wspólnym gospodarstwie lub znajdujące się pod ich opieką zwierzęta;
  - 14) wyrządzone w związku z posiadaniem lub używaniem pojazdu mechanicznego albo kierowaniem takim pojazdem;
  - 15) zaistniałe wskutek wyczynowego uprawiania sportu lub sportów wysokiego ryzyka albo polowania;
  - 16) powstałe wskutek posiadania lub użytkowania jednostek pływających, statków powietrznych (w tym dronów, lotni i motolotni), broni, amunicji lub materiałów wybuchowych w rozumieniu przepisów prawa;
  - 17) zaistniałe wskutek posiadania zwierząt w celach hodowlanych;
  - 18) powstałe wskutek uszkodzenia, zniszczenia lub zaginięcia przedmiotów przyjętych przez Ubezpieczonego do używania, przechowania lub naprawy;
  - 19) na mieniu powstałe wskutek powolnego działania temperatury, gazów, wód odpływowych, pary lub wilgoci, dymu, sadzy i pyłu, wyciekania, wstrząsów oraz tworzenia się pleśni i grzyba, samozepsucia, osiadania gruntu i budynków;
  - 20) polegające na uszkodzeniu lub utracie pieniędzy i innych środków płatniczych, biżuterii, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów oraz zbiorów filatelistycznych lub kolekcjonerskich;
  - 21) wynikające z zanieczyszczenia środowiska naturalnego bądź działania energii jądrowej lub skażenia radioaktywnego oraz w wyniku skażenia lub zanieczyszczenia środkami chemicznymi bądź przemysłowymi;
  - 22) powstałe na skutek: terroryzmu, wojny, działań zbrojnych, stanu wojennego, wojny domowej, stanu wyjątkowego, działań obcych państw, zamachu stanu, rewolucji, rebelii, manifestacji, przewrotu, sabotażu, przewrotu wojskowego, buntu w siłach zbrojnych, powstania, będące następstwem konfiskaty, zajęcia, zawłaszczenia, zarekwirowania, zniszczenia przez władze lub organy administracji i sądy, nacjonalizacji, strajków, zamieszek, rozruchów;
  - 23) wyrządzone przez najemcę domu jednorodzinnego/mieszkania w ruchomościach domowych i stałych elementach będących własnością wynajmującego, jeżeli nie wykupiono rozszerzenia;
  - 24) wyrządzone przez wynajmującego dom jednorodzinny/mieszkanie w ruchomościach domowych będących własnością najemcy, jeżeli nie wykupiono rozszerzenia;
  - 25) powstałe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli nie wykupiono rozszerzenia odpowiedzialności cywilnej o kraje UE, Liechtenstein, Szwajcarię, Norwegię, Islandię.
2. Towarzystwo nie odpowiada za kary umowne, grzywny sądowe i administracyjne, zobowiązania podatkowe oraz inne należności publicznoprawne.

Wypłata odszkodowania

§ 20

1. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczenia o naprawienie wyrządzonej szkody nie ma skutków prawnych względem Towarzystwa, jeśli Towarzystwo uprzednio nie wyraziło na to zgody w formie pisemnej.
2. Niezależnie od wypłaconego odszkodowania Towarzystwo jest zobowiązane do:
  - 1) pokrycia kosztów wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych za zgodą Towarzystwa w celu ustalenia okoliczności lub rozmiaru szkody;

- 2) pokrycia niezbędnych kosztów obrony sądowej Ubezpieczonego przed roszczeniem poszkodowanego;
  - 3) pokrycia kosztów postępowania sądowego pojednawczego, prowadzonego w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi.
3. Koszty, o których mowa powyżej, nie są zaliczane w poczet sumy gwarancyjnej, z zastrzeżeniem jednak, że ich wysokość łącznie nie może przekroczyć 10% sumy gwarancyjnej, jednak nie więcej niż 10 000 zł.
4. W umowie ubezpieczenia ma zastosowanie franszyza integralna w wysokości 100 zł.

IV. UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 21

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest życie i zdrowie Ubezpieczonego oraz osób bliskich, łącznie zwanych dalej w umowie ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków Ubezpieczonymi.
2. Umowa ubezpieczenia zawierana jest na rzecz osób, które w dniu jej zawarcia nie ukończyły 65 lat.
3. Zakres ubezpieczenia obejmuje następujące zdarzenia ubezpieczeniowe:
  - 1) śmierć Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku, jeżeli nastąpiła w okresie 24 miesięcy od daty zajścia nieszczęśliwego wypadku;
  - 2) trwały uszczerbek na zdrowiu Ubezpieczonego będący następstwem nieszczęśliwego wypadku, jeżeli wystąpił w okresie 24 miesięcy od daty zajścia nieszczęśliwego wypadku.
4. Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku wypłacane jest uposażonemu w wysokości 100% sumy ubezpieczenia.
5. W przypadku trwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek nieszczęśliwego wypadku Towarzystwo wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie w wysokości 1% sumy ubezpieczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego za każdy 1% trwałego uszczerbku na zdrowiu, w łącznej wysokości nie wyższej niż 100% sumy ubezpieczenia z tytułu danego nieszczęśliwego wypadku, obowiązującej w dniu zajścia nieszczęśliwego wypadku.
6. Towarzystwo pokrywa koszty orzeczenia wskazanego lekarza oraz zleconych dodatkowych badań medycznych.
7. Decyzję co do stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego i wypłaty świadczenia podejmuje się na podstawie:
  - 1) tabeli uszczerbków na zdrowiu, stanowiącej Załącznik nr 1 do niniejszych OWU;
  - 2) dokumentacji medycznej.

Suma ubezpieczenia

§ 22

1. Suma ubezpieczenia (osobno dla każdego Ubezpieczonego) stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa i w zależności od wyboru Ubezpieczającego może wynosić: 5000 zł, 10 000 zł, 15 000 zł, 20 000 zł, 30 000 zł, 40 000 zł, 50 000 zł.
2. Każdorazowa wypłata świadczenia pomniejsza kwotę wynikającą z sumy ubezpieczenia. W razie wypłaty świadczenia kolejne pomniejszenie jest dokonywane od kwoty, która pozostała wskutek uprzedniej wypłaty świadczenia.

Wyłączenia odpowiedzialności Towarzystwa z tytułu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków

§ 23

- Towarzystwo nie odpowiada za skutki nieszczęśliwego wypadku, jeżeli nieszczęśliwy wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć lub trwały uszczerbek na zdrowiu, został spowodowany:
- 1) chorobą, w tym taką, która wystąpiła nagle, i chorobą zakwalifikowaną w Międzynarodowej Statystycznej Kwalifikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych jako zaburzenia psychiczne lub zaburzenia zachowania;

- 2) zawałem serca bądź udarem mózgu w rozumieniu Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10 (kod: I20-I25, I60-I64);
- 3) terroryzmem, wojną, działaniem zbrojnym, stanem wojennym, wojną domową, stanem wyjątkowym, działaniami obcych państw, zamachem stanu, rewolucją, rebelią, manifestacją, przewrotem, sabotażem, powstaniem, strajkami, zamieszkami, rozruchami;
- 4) popełnieniem lub usiłowaniu popełnienia przez Ubezpieczonego przestępstwa, samobójstwa, samookaleczenia;
- 5) pozostawianiem przez Ubezpieczonego w stanie nietrzeźwości lub w stanie po spożyciu alkoholu albo pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii bądź leków nieprzepisanych przez lekarza lub użytych niezgodnie z jego zaleceniem;
- 6) prowadzeniem przez Ubezpieczonego pojazdu bez wymaganych uprawnień;
- 7) uszkodzeniem ciała wywołanym leczeniem lub zabiegami leczniczymi, o ile leczenie nie było związane bezpośrednio z następstwami nieszczęśliwych wypadków;
- 8) uprawianiem przez Ubezpieczonego sportów wysokiego ryzyka lub wyczynowym uprawianiem sportu;
- 9) użyciem przez Ubezpieczonego broni, rac, fajerwerków, petard;
- 10) pełnieniem przez Ubezpieczonego czynnej służby wojskowej w siłach zbrojnych jakiegokolwiek państwa.

Ustalenie i wypłata świadczeń

§ 24

1. Wysokość świadczenia ustala się po stwierdzeniu, że istnieje związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a śmiercią lub trwałym uszczerbkiem na zdrowiu.
2. Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu ustalany jest według stanu zdrowia Ubezpieczonego na moment zakończenia procesu leczenia (z uwzględnieniem leczenia usprawniającego), nie później jednak niż na koniec 18 miesiąca od dnia nieszczęśliwego wypadku, chyba że możliwe jest wcześniejsze ustalenie stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu.
3. Do następstw nieszczęśliwego wypadku nie zalicza się wcześniejszej utraty bądź uszkodzenia organu, narządu lub układu, których funkcje były upośledzone przed nieszczęśliwym wypadkiem. Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się w wysokości różnicy pomiędzy stanem Ubezpieczonego po wypadku a stopniem trwałego uszczerbku istniejącym bezpośrednio przed wypadkiem.
4. Przy ustalaniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu nie bierze się pod uwagę rodzaju czynności ani wykonywanej przez Ubezpieczonego pracy.
5. Jeżeli Ubezpieczony otrzymał świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, a następnie zmarł na skutek tego samego nieszczęśliwego wypadku w okresie 24 miesięcy od tego zdarzenia, świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się wówczas w kwocie różnicy pomiędzy jego wartością a wartością świadczenia wypłaconego Ubezpieczonemu z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu.
6. Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wypłacane jest przelewem na rachunek uposażonego.
7. W przypadku śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku Towarzystwo wypłaci świadczenie także wtedy, gdy śmierć Ubezpieczonego na skutek nieszczęśliwego wypadku nastąpiła po wygaśnięciu ochrony ubezpieczeniowej w stosunku do Ubezpieczonego, pod warunkiem, że nieszczęśliwy wypadek, w wyniku którego Ubezpieczony poniósł śmierć, nastąpił w okresie ubezpieczenia.
8. Jeżeli Ubezpieczony, który uległ nieszczęśliwemu wypadkowi, zmarł przed ustaleniem stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, a zgon nie był następstwem nieszczęśliwego wypadku, wysokość świadczenia z tytułu odpowiednio trwałego uszczerbku na zdrowiu ustala się według przypuszczalnego, określonego przez lekarzy, stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu.

V. UBEZPIECZENIE OD STŁUCZENIA SZYB I INNYCH PRZEDMIOTÓW SZKLANYCH

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 25

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest zainstalowane zgodnie z przeznaczeniem stałe oszklenie zewnętrzne i wewnętrzne znajdujące się w domu jednorodzinnym oraz położonym na tej samej posesji budynku gospodarczym, mieszkaniu wraz z pomieszczeniami przynależnymi lub w garażu wolnostojącym.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są następujące przedmioty:
  - 1) szyby okienne i drzwiowe (zewnętrzne i wewnętrzne),
  - 2) oszklenie ścienne i dachowe, w tym szklana zabudowa balkonów, loggii lub tarasów,
  - 3) szklane przegrody ścienne,
  - 4) lustra zamontowane na stałe lub stanowiące integralną część szaf,
  - 5) szklane elementy mebli,
  - 6) witraże,
  - 7) ceramiczne kuchenne płyty grzewcze,
  - 8) szklane, ceramiczne i kuchenne blaty, wykładziny ścian, sufitów, słupów i filarów,
  - 9) szklane elementy wkładów kominkowych,
  - 10) kolektory słoneczne, ogniwa fotowoltaiczne.
3. Towarzystwo odpowiada za szkody powstałe wskutek stłuczenia (rozbicia) ubezpieczonych przedmiotów.

Suma ubezpieczenia

§ 26

1. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa i w zależności od wyboru Ubezpieczającego może wynosić 1000 zł albo 2000 zł, albo 5000 zł.
2. Każdorazowa wypłata odszkodowania pomniejsza kwotę wynikającą z sumy ubezpieczenia. W razie wypłaty odszkodowania kolejne pomniejszenie jest dokonywane od kwoty, która pozostała wskutek uprzedniej wypłaty odszkodowania.
3. W granicach sumy ubezpieczenia Towarzystwo pokrywa również koszty związane z:
  - 1) demontażem i ponownym montażem uszkodzonych elementów;
  - 2) transportem uszkodzonych elementów do miejsca naprawy i z powrotem do miejsca ubezpieczenia.

Wyłączenia odpowiedzialności Towarzystwa

§ 27

Towarzystwo nie odpowiada za szkody:

- 1) wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczonego lub osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym;
- 2) powstałe wskutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczonego, chyba że w danych okolicznościach zapłata odszkodowania odpowiada względem słuszności;
- 3) wyrządzone przez Ubezpieczonego w stanie nietrzeźwości lub w stanie po spożyciu alkoholu albo pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii bądź leków nieprzepisanych przez lekarza lub użytych niezgodnie z jego zaleceniem;
- 4) w przedmiotach szklanych o wartości artystycznej;
- 5) w szklanych, ceramicznych i kamiennych wykładzinach podłogowych, okładzinach ścian, słupów i filarów, powstałe na skutek osiadania budynku;
- 6) polegające na zmianie barwy, porysowaniu, zadrapaniu lub odprysnięciu kawałków powierzchni ubezpieczonych przedmiotów;
- 7) których usunięcie może nastąpić w ramach gwarancji obejmującej uszkodzony przedmiot;
- 8) w ramach lub oprawach, w których znajduje się ubezpieczony przedmiot;
- 9) powstałe wskutek montażu lub demontażu ubezpieczonego przedmiotu;
- 10) będące skutkiem wykonywania prac konserwacyjnych, naprawczych lub przewozu;
- 11) będące następstwem wady;

- 12) spowodowane terroryzmem, działaniami wojennymi, stanem wyjątkowym, strajkami, zamieszkami, rozruchami.

Ustalenie zakresu szkody i wysokości odszkodowania

§ 28

1. Wysokość odszkodowania ustala się w granicach sumy ubezpieczenia w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody:
  - 1) w przypadku szkody całkowitej w wysokości udokumentowanej wartości przedmiotu ubezpieczenia na dzień powstania szkody;
  - 2) w przypadku szkody częściowej w wysokości kosztów naprawy lub wymiany elementu.
2. Wysokość odszkodowania ustala się z uwzględnieniem demontażu i ponownego montażu uszkodzonych elementów oraz transportu uszkodzonych elementów do miejsca naprawy i z powrotem do miejsca ubezpieczenia.
3. Przy ustalaniu zakresu szkody nie uwzględnia się:
  - 1) kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody lub powietrza oraz rekultywację gruntów;
  - 2) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, artystycznej lub sentymentalnej ubezpieczonego mienia;
  - 3) kosztów wynikających z tego, że nie są dostępne części zamienne lub materiały potrzebne do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą.
4. Towarzystwo wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku ustaleń dokonanych w przeprowadzonym przez siebie postępowaniu, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

VI. UBEZPIECZENIE NAGROBKÓW

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 29

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest nagrobek cmentarny znajdujący się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będący przedmiotem prawa własności (współwłasności) Ubezpieczonego.
2. Towarzystwo odpowiada za szkody w nagrobkach powstałe wskutek:
  - 1) zdarzeń losowych: uderzenia pojazdu, upadku drzew i masztów albo ich części, powodzi, silnego wiatru, lawiny, wandalizmu,
  - 2) kradzieży,
  - 3) dewastacji.
3. W przypadku zdarzeń opisanych w ust. 2 pkt 2 i 3 Towarzystwo ponosi odpowiedzialność pod warunkiem, że wszystkie elementy nagrobka cmentarnego są przytwierdzone w taki sposób, że ich zdemontowanie nie jest możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły lub narzędzi.

Suma ubezpieczenia

§ 30

1. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa i w zależności od wyboru Ubezpieczającego może wynosić: 2500 zł, 5000 zł lub 7500 zł.
2. Każdorazowa wypłata odszkodowania pomniejsza kwotę wynikającą z sumy ubezpieczenia. W razie wypłaty odszkodowania kolejne pomniejszenie jest dokonywane od kwoty, która pozostała wskutek poprzedniej wypłaty odszkodowania.

Wyłączenia odpowiedzialności Towarzystwa

§ 31

Towarzystwo nie odpowiada za szkody:

- 1) wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczonego lub osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym;
- 2) powstałe wskutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczonego, chyba że w danych okolicznościach zapłata odszkodowania odpowiada względem słuszności;
- 3) wyrządzone przez Ubezpieczonego w stanie nietrzeźwości lub w stanie po spożyciu alkoholu albo pod wpływem środków odurzających, substancji

psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii bądź leków nieprzepisanych przez lekarza lub użytych niezgodnie z jego zaleceniem;

- 4) powstałe w elementach dekoracyjnych nagrobka albo stanowiących dodatkowe wyposażenie, tj. ławkach, roślinach, wazonach, misach, zdjęciach, rzeźbach, posągach, nieprzytwierdzonych na stałe do nagrobka;
- 5) będące następstwem zwykłego zużycia;
- 6) powstałe wskutek:
  - a) osuwania lub zapadania się ziemi,
  - b) zabrudzenia, opalenia, wylania wosku,
  - c) działalności zarządców cmentarzy, firm pogrzebowych i kamieniarskich,
  - d) terroryzmu, działań wojennych, stanu wyjątkowego, strajków, zamieszek, rozruchów.

Ustalenie zakresu szkody i wysokości odszkodowania

§ 32

1. Wysokość odszkodowania ustala się w granicach sumy ubezpieczenia w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody:
  - a) w przypadku szkody całkowitej w wysokości udokumentowanej wartości przedmiotu ubezpieczenia;
  - b) w przypadku szkody częściowej w wysokości kosztów naprawy.
2. Przy ustalaniu zakresu szkody nie uwzględnia się:
  - 1) kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody lub powietrza oraz rekultywację gruntów;
  - 2) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, artystycznej lub sentymentalnej ubezpieczonego mienia;
  - 3) kosztów wynikających z tego, że nie są dostępne części zamienne lub materiały potrzebne do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą.
3. Towarzystwo wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku ustaleń dokonanych w przeprowadzonym przez siebie postępowaniu, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

VII. UBEZPIECZENIE „DOM ASSISTANCE”

Definicje dotyczące ubezpieczenia „Dom Assistance”

§ 33

1. Pojęcia zdefiniowane w OWU w § 2 **Definicje** mają zastosowanie w ubezpieczeniu „Dom Assistance”.
2. Dodatkowo w ramach niniejszych OWU w ubezpieczeniu „Dom Assistance” przez użyte w nich określenia rozumie się:
  - 1) **awaria sprzętu AGD/RTV lub sprzętu IT** – wadliwe funkcjonowanie sprzętu AGD/RTV oraz sprzętu IT wynikające z przyczyn wewnętrznych pochodzenia mechanicznego, elektrycznego, elektronicznego lub hydraulicznego. Awaria sprzętu AGD/RTV lub sprzętu IT nie obejmuje konieczności uzupełniania materiałów eksploatacyjnych, obsługi bieżącej i okresowej oraz dostawy i montażu akcesoriów do obsługi urządzenia;
  - 2) **Centrum Alarmowe** – jednostka uprawniona do organizacji procesu obsługi umowy ubezpieczenia;
  - 3) **miejsce ubezpieczenia** – w przypadku ubezpieczenia „Dom Assistance” aktualne miejsce zamieszkania lub miejsce stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 4) **sprzęt AGD/RTV** – następujące urządzenia znajdujące się w miejscu ubezpieczenia, których wiek nie przekracza 5 lat: kuchnia gazowa, elektryczna lub indukcyjna, lodówka, zamrażarka, chłodziarko-zamrażarka, pralka, pralko-suszarka, elektryczna suszarka na ubrania, zmywarka, telewizor, radio, odtwarzacz wideo, odtwarzacz DVD i Blu-ray, o ile nie są nabyte w ramach prowadzonej działalności gospodarczej;
  - 5) **sprzęt IT** – znajdujący się w miejscu ubezpieczenia i będący własnością Ubezpieczonego: komputer stacjonarny wraz z monitorem, komputer przenośny, tablet, telefon komórkowy, który został zakupiony jako

fabrycznie nowy, którego wiek nie przekracza 5 lat, o ile nie są nabyte w ramach prowadzonej działalności gospodarczej;

- 6) **świadczenia assistance** – usługi polegające na organizacji lub organizacji i pokryciu kosztów usług przez Centrum Alarmowe na rzecz Ubezpieczonego w przypadku zajścia zdarzenia assistance, w zakresie i w granicach sum ubezpieczenia przewidzianych w niniejszych OWU;
- 7) **zdarzenie assistance**, czyli:
  - a) zdarzenia losowe, takie jak: dym, grad, huragan, lawina, nawalne opady śniegu, powódź, pożar, przepięcie, sadza, trzęsienie ziemi, uderzenie lub upadek statku powietrznego, uderzenie pioruna, uderzenie pojazdu mechanicznego, wandalizm, wybuch, zalanie, zamarzanie, zapadanie się ziemi,
  - oraz
  - b) awaria sprzętu AGD/RTV/IT, kradzież z włamaniem, w następstwie których następuje realizacja usługi assistance.

Przedmiot ubezpieczenia

§ 34

1. Przedmiotem świadczenia jest zorganizowanie i pokrycie do wysokości określonej w § 36 świadczeń assistance wymienionych w § 35.
2. Zakresem ubezpieczenia są objęte zdarzenia assistance występujące w miejscu ubezpieczenia, uzasadniające świadczenia assistance.

Assistance domowy

§ 35

1. Ochrona ubezpieczeniowa udzielana jest przez Towarzystwo w okresie ubezpieczenia.
2. Ubezpieczonemu przysługuje jedno lub kilka niżej wymienionych świadczeń assistance:
  - 1) **interwencja specjalisty (ślusarza, hydraulika, elektryka, dekarza, murarza, szklarza, technika urządzeń grzewczych i klimatyzacyjnych)** – jeżeli w następstwie zdarzenia losowego lub kradzieży z włamaniem doszło do uszkodzenia mienia w miejscu ubezpieczenia, Towarzystwo zorganizuje dojazd odpowiedniego ze względu na rodzaj zaistniałych uszkodzeń specjalisty, mogącego wykonać naprawę zaistniałych w miejscu ubezpieczenia uszkodzeń, a także pokryje koszty tego dojazdu i robocizny specjalisty. Z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są koszty materiałów oraz części zamiennych niezbędnych do wykonania naprawy;
  - 2) **interwencja specjalisty w zakresie napraw sprzętu AGD/RTV** – w przypadku awarii sprzętu AGD/RTV w miejscu ubezpieczenia Towarzystwo organizuje dojazd i robociznę odpowiedniego specjalisty w celu naprawy sprzętu AGD/RTV, a także pokrywa ich koszty (koszty części zamiennych pokrywa Ubezpieczony). Jeżeli naprawa w miejscu ubezpieczenia nie jest możliwa, Towarzystwo organizuje transportu sprzęt AGD/RTV do najbliższego serwisu naprawczego i pokrywa koszty dowozu. Koszty naprawy w serwisie pokrywa Ubezpieczony. Warunkiem dokonania naprawy jest udokumentowanie przez Ubezpieczonego roku produkcji uszkodzonego sprzętu AGD/RTV na podstawie przedstawienia dowodu zakupu, gwarancji lub innego dokumentu potwierdzającego wiek urządzenia, z zastrzeżeniem, że w przypadku wątpliwości wiek sprzętu AGD/RTV może zostać zweryfikowany także przez przybyłego specjalistę na podstawie prawdopodobieństwa wyprodukowania danego modelu urządzenia w odpowiednim roku;
  - 3) **interwencja specjalisty w zakresie napraw sprzętu IT** – w przypadku awarii sprzętu IT w miejscu ubezpieczenia Towarzystwo organizuje dojazd i robociznę odpowiedniego specjalisty w celu naprawy sprzętu IT, a także pokrywa ich koszty (koszty części zamiennych pokrywa Ubezpieczony). Jeżeli naprawa w miejscu ubezpieczenia nie jest możliwa, Towarzystwo organizuje transport sprzętu IT do najbliższego serwisu naprawczego i pokrywa koszty dowozu. Koszty naprawy w serwisie pokrywa Ubezpieczony. Warunkiem dokonania naprawy jest udokumentowanie przez Ubezpieczonego roku produkcji uszkodzonego sprzętu IT na podstawie przedstawienia dowodu zakupu, gwarancji lub innego

dokumentu potwierdzającego wiek urządzenia, z zastrzeżeniem, że w przypadku wątpliwości wiek sprzętu IT może zostać zweryfikowany także przez przybyłego specjalistę na podstawie prawdopodobieństwa wyprodukowania danego modelu urządzenia w odpowiednim roku;

- 4) **interwencja ślusarza** – w przypadku uszkodzenia, zatrzaśnięcia kluczy, kradzieży kluczy lub uszkodzenia zamków w drzwiach wejściowych do miejsca ubezpieczenia Towarzystwo organizuje dojazd ślusarza oraz pokrywa koszty dojazdu i robocizny do wysokości ustalonego limitu. Zakres interwencji specjalisty nie obejmuje organizacji i pokrycia kosztów związanych z konserwacją mienia. Koszty części zamiennych pokrywa Ubezpieczony;
- 5) **dozór mienia** – w przypadku zdarzenia losowego lub kradzieży z włamaniem w miejscu ubezpieczenia Towarzystwo organizuje dozór mienia przez profesjonalną firmę ochroniarską oraz pokrywa jego koszty do wysokości ustalonego limitu;
- 6) **transport mienia** – jeżeli w następstwie zdarzenia losowego lub kradzieży z włamaniem miejsce ubezpieczenia nie nadaje się do użytkowania, Towarzystwo organizuje przewiezienie mienia Ubezpieczonego z miejsca ubezpieczenia do miejsca wyznaczonego przez Ubezpieczonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz pokrywa koszty tego transportu do wysokości ustalonego limitu;
- 7) **przechowanie mienia** – jeżeli w następstwie zdarzenia losowego lub kradzieży z włamaniem miejsce ubezpieczenia nie nadaje się do użytkowania, Towarzystwo organizuje przechowanie mienia Ubezpieczonego w przechowalni mienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz pokrywa koszty tego przechowania do wysokości ustalonego limitu, nie dłużej jednak niż przez 3 dni;
- 8) **zakwaterowanie Ubezpieczonego i osób bliskich w hotelu** – jeżeli w następstwie zdarzenia losowego miejsce ubezpieczenia nie nadaje się do użytkowania, Towarzystwo pokrywa koszty zakwaterowania w hotelu (wraz ze śniadaniem, o ile jest ono wliczone w cenę) dla Ubezpieczonego i jego osób bliskich przez okres maks. 3 doś hotelowych wraz z transportem do hotelu do wysokości ustalonego limitu. Świadczenie zakwaterowania w hotelu nie obejmuje innych wydatków poniesionych przez Ubezpieczonego i osoby bliskie, związanych z pobytem w hotelu, jak np. wydatków na telefon, dodatkowe wyżywienie lub inne usługi świadczone przez hotel;
- 9) **sprzątanie po szkodziu** – jeżeli w następstwie zdarzenia losowego w miejscu ubezpieczenia zachodzi konieczność jego uprzątnięcia, Towarzystwo organizuje wynajęcie profesjonalnej firmy w celu sprzątania po szkodziu i pokrywa koszty do wysokości ustalonego limitu;
- 10) **odzyskiwanie danych** – w razie awarii sprzętu IT w miejscu ubezpieczenia Towarzystwo organizuje przyjazd odpowiedniego specjalisty w celu odzyskania danych tylko z takich urządzeń, jak: telefon komórkowy, tablet, komputer stacjonarny, laptop, których właścicielem jest Ubezpieczony, oraz pokrywa koszty dojazdu i robocizny do wysokości ustalonego limitu;
- 11) **informacja o sieci usługodawców** – jeżeli Ubezpieczony wyraża chęć skorzystania z sieci usługodawców, Towarzystwo udostępni mu informacje o firmach świadczących następujące usługi: naprawy sprzętu komputerowego, sprzętu AGD/RTV, ślusarskie, hydrauliczne, elektryczne, dekarzkie, szklarskie, stolarskie, murarskie, malarskie, glazurnicze, parkieciarskie, dotyczące urządzeń oraz instalacji grzewczych i klimatyzacyjnych;
- 12) **infolinia remontowo-budowlana** – Centrum Alarmowe udzieli, na wniosek Ubezpieczonego i na podstawie ogólnodostępnych baz danych, informacji o placówkach znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, usługach realizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz procedurach obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie:
  - a) informacji o tym, czy i ewentualnie jakich formalności administracyjno-prawnych należy dopełnić podczas remontu lokalu mieszkalnego/domu jednorodzinnego;
  - b) informacji o tym, czy i ewentualnie jakich formalności administracyjno-prawnych należy dopełnić przy zakupie lub sprzedaży nieruchomości albo działki;

- c) informacji o podatkach – w zakresie związanym z nabyciem i sprzedażą nieruchomości;
- d) informacji o usługodawcach – adresy oraz telefony;
- e) informacji o urzędach gminy – adresy oraz telefony;
- f) informacji o placówkach banków – adresy oraz telefony;
- g) informacji o sklepach z materiałami budowlanymi – adresy oraz telefony;
- a także:
- h) organizacji przeglądu instalacji kominowej;
- i) organizacji przeglądu instalacji gazowej;
- j) organizacji przeglądu instalacji elektrycznej;
- k) organizacji usług deratyzacji i dezynsekcji;
- l) pomocy w organizacji remontu.

Suma ubezpieczenia i limity odpowiedzialności

§ 36

1. W odniesieniu do każdego świadczenia assistance mają zastosowanie limity określone w tabeli poniżej

ZDARZENIE ASSISTANCE	RODZAJ ŚWIADCZENIA	LIMIT	LIMIT ZDARZEŃ W ROKU
Zdarzenie losowe Kradzież z włamaniem	Interwencja specjalisty: ślusarza, hydraulika, elektryka, dekarza, murarza, szklarza, technika urządzeń grzewczych i klimatyzacyjnych	500 zł	2
Awaria sprzętu AGD/RTV	Naprawa sprzętu AGD/RTV	500 zł	2
Uszkodzenie, zatrzaśnięcie kluczy, kradzież kluczy lub uszkodzenia zamków w drzwiach wejściowych do miejsca ubezpieczenia	Interwencja ślusarza	500 zł	2
Zdarzenie losowe Kradzież z włamaniem	Dozór mienia	1000 zł	1
	Transport mienia		
	Przechowanie mienia		
Zdarzenie losowe	Zakwaterowanie Ubezpieczonego i jego osób bliskich w hotelu	3 doby/ 300 zł	1
	Sprzątanie po szkodziu	500 zł	1
Awaria sprzętu IT	Naprawa sprzętu	500 zł	2
	Odzyskiwanie danych	5000 zł	1
Na życzenie Ubezpieczonego	Informacja o sieci usługodawców	Bez limitu	
	Infolinia remontowo-budowlana		

2. Sumy ubezpieczenia lub limity świadczeń wskazane w § 36 ust. 1 stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa i ustalone są dla każdego zdarzenia assistance objętego ochroną ubezpieczeniową w rocznym okresie ubezpieczenia.

Wyłączenia odpowiedzialności Towarzystwa

§ 37

1. Towarzystwo nie odpowiada za organizację i pokrycie kosztów świadczeń pozostających w normalnym związku przyczynowym z:
  - 1) działaniami wojennymi, wewnętrznymi zamieszkami i rozruchami, strajkami, terroryzmem, działaniem energii jądrowej, trzęsieniem ziemi oraz skutkami działania materiałów rozszczepialnych;
  - 2) pozostawaniem przez Ubezpieczonego w stanie nietrzeźwości lub w stanie po spożyciu alkoholu albo pod wpływem środków

odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii bądź leków nieprzepisanych przez lekarza lub użytych niezgodnie z jego zaleceniem;

- 3) prowadzeniem przez Ubezpieczonego działalności gospodarczej;
- 4) następstwem zdarzeń, które zaszły przed zawarciem umowy ubezpieczenia;

a także powstałych w następstwie:

- 5) uszkodzenia, uderzenia, upadku lub zalania sprzętu AGD/RTV lub sprzętu IT, o ile nie było to wynikiem zdarzenia assistance;
  - 6) remontu i bieżącej naprawy przeprowadzanych w miejscu ubezpieczenia;
  - 7) szkód powstałych w wyniku rozłączenia lub przerwy w funkcjonowaniu urządzeń wodno-kanalizacyjnych, do których naprawy zobowiązane są właściwe służby publiczne lub administrator budynku, w którym znajduje się miejsce ubezpieczenia;
  - 8) szkód powstałych wskutek zawilgocenia miejsca ubezpieczenia w wyniku zalania wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych, która dostała się poprzez niezabezpieczone otwory, jeżeli obowiązek konserwacji tych urządzeń, instalacji czy elementów budynku należał do Ubezpieczonego;
  - 9) uszkodzenia kanalizacji, rur instalacyjnych, gazowych i wodociągowych oraz podziemnych linii energetycznych i wszystkich tych instalacji, za których naprawę lub konserwację odpowiadają administracja miejsca ubezpieczenia lub właściwe służby pogotowia technicznego, wodno-kanalizacyjnego, gazowego bądź energetycznego;
  - 10) konieczności uzupełniania materiałów eksploatacyjnych, obsługi bieżącej i okresowej, dostawy i montażu akcesoriów oraz braku środków niezbędnych do obsługi urządzenia uniemożliwiających prawidłowe korzystanie ze sprzętu AGD/RTV lub sprzętu IT zgodnie z instrukcją jego użytkowania;
  - 11) użytkowania sprzętu niezgodnie z instrukcją obsługi.
2. Ponadto z zakresu odpowiedzialności Towarzystwa wyłączone są:
    - 1) usługi elektryka lub technika urządzeń grzewczych związane z uszkodzeniami: żarówek, bezpieczników, przedłużaczy, gniazdek elektrycznych, przełączników;
    - 2) usługi związane z uszkodzeniami, o których istnieniu Ubezpieczony wiedział przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
  3. Niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za organizację i pokrycie kosztów świadczeń:
    - 1) jeżeli zdarzenie assistance powstało wskutek umyślnego działania Ubezpieczonego lub osoby pozostającej z nim we wspólnym gospodarstwie domowym;
    - 2) jeżeli zdarzenie assistance powstało wskutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczonego, chyba że w danych okolicznościach zapłata odszkodowania odpowiada względem słuszności.

Obowiązki Ubezpieczonego

§ 38

1. W przypadku konieczności skorzystania ze świadczenia assistance Ubezpieczony jest zobowiązany:
  - 1) przed podjęciem jakichkolwiek działań we własnym zakresie, nie później niż w ciągu 48 godzin od zajścia zdarzenia, skontaktować się z Centrum Alarmowym pod numerem telefonu podanym na dokumencie ubezpieczenia;
  - 2) w razie wystąpienia zdarzenia w okresie odpowiedzialności Towarzystwa do użycia dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów;
  - 3) podać informacje umożliwiające jego identyfikację;
  - 4) ponadto Ubezpieczony powinien:
    - a) podjąć aktywną współpracę z Centrum Alarmowym w celu wyjaśnienia wszelkich okoliczności powstania szkody, niezbędnego do ustalenia odpowiedzialności i zakresu świadczeń assistance;
    - b) udzielić specjalistom lub lekarzowi przysланemu przez Centrum Alarmowe wszelkich niezbędnych wyjaśnień;

- c) nie powierzać wykonania świadczeń assistance, do których spełnienia zobowiązane jest Centrum Alarmowe, innym osobom, chyba że Centrum Alarmowe nie przystąpi do spełnienia świadczenia assistance w okresie dwóch godzin od zawiadomienia o szkodzie (w razie braku innych uzgodnień pomiędzy Ubezpieczonym a Centrum Alarmowym) lub wyrazi zgodę na spełnienie świadczenia assistance przez inną osobę;
  - d) współdziałać z Centrum Alarmowym w zakresie niezbędnym do wykonania zobowiązania.
2. Jeżeli z okoliczności wynika, że Ubezpieczony z przyczyn niezależnych od niego nie był w stanie zgłosić zdarzenia do Centrum Alarmowego niezwłocznie po zajściu, Towarzystwo dokonuje refundacji poniesionych przez Ubezpieczonego kosztów do wysokości, w jakiej zostałyby one poniesione, gdyby dane świadczenie assistance było bezpośrednio zorganizowane i opłacone przez Centrum Alarmowe.

Refundacje

§ 39

1. Jeżeli Ubezpieczony z powodów od niego niezależnych nie dopełnił obowiązków, o których mowa w § 38, oraz gdy poniósł koszty świadczenia assistance, o których mowa w § 36, na miejscu zdarzenia i chce zwrócić się o ich refundację, zobowiązany jest zgłosić roszczenie do Centrum Alarmowego w formie pisemnej. Dokumentację dotyczącą roszczenia należy przesłać na adres wskazany w dokumencie ubezpieczenia.
2. Towarzystwo zrefunduje Ubezpieczonemu poniesione koszty, o których mowa w ust. 1 powyżej, w terminie 30 dni od daty otrzymania zgłoszenia roszczenia, chyba że wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności lub wysokości refundowanych kosztów w terminie 30 dni okazało się niemożliwe. Wówczas poniesione koszty zostaną zrefundowane w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe.
3. Na żądanie Towarzystwa Ubezpieczony jest zobowiązany do przedstawienia innych dokumentów uznanych przez Towarzystwo za niezbędne do stwierdzenia zasadności roszczenia lub wysokości odszkodowania.
4. Koszty organizowanej pomocy są refundowane w walucie polskiej, jeśli świadczenia assistance były realizowane w miejscu ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jeśli faktury i rachunki wystawione są w walucie obcej, następuje ich przeliczenie na złotówki według średniego kursu NBP ogłoszonego w dniu wypłaty świadczenia.

VIII. POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Zawarcie umowy ubezpieczenia

§ 40

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku złożonego przez Ubezpieczającego na formularzu stosowanym przez Towarzystwo.
2. Umowę ubezpieczenia Towarzystwo zawiera na podstawie danych podanych przez Ubezpieczającego we wniosku.
3. Towarzystwo może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od przedstawienia przez Ubezpieczającego dodatkowych informacji, a także od dokonania przez siebie oceny przyjmowanego do ubezpieczenia ryzyka, w tym w szczególności dokonania oględzin ubezpieczonego mienia.
4. Jeżeli umowa ubezpieczenia nie określa innego okresu ubezpieczenia, zostaje zawarta na okres 12 miesięcy, liczonych od określonego w umowie ubezpieczenia pierwszego dnia okresu ubezpieczenia.
5. Towarzystwo potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia dokumentem ubezpieczenia.
6. Umowa zostaje zawarta w dniu wskazanym w dokumencie ubezpieczenia, chyba że co innego wynika z umowy ubezpieczenia.

Obowiązki Ubezpieczającego przed zawarciem umowy ubezpieczenia i po nim

§ 41

1. Ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić Towarzystwo we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia albo w innych pismach o wszystkich

znanych sobie okolicznościach, o które Towarzystwo pytało przed zawarciem umowy ubezpieczenia. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto znane mu okoliczności.

2. W przypadku zawarcia przez Towarzystwo umowy ubezpieczenia pomimo nieudzielenia przez Ubezpieczającego lub jego przedstawiciela odpowiedzi na poszczególne pytania zgodnie z ust. 1 pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
3. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić Towarzystwo o zmianie okoliczności, o których mowa w ust. 1, w terminie 5 dni od otrzymania o nich wiadomości.
4. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 1 i 3 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
5. Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1, 3 i 4 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia tychże przepisów doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie przewidziane umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem tych okoliczności.
6. Ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić Towarzystwo o zajściu zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową: w przypadku szkód powstałych w wyniku kradzieży z włamaniem lub rabunku – w terminie 2 dni roboczych, a w przypadku pozostałych szkód – w terminie 5 dni roboczych od momentu dowiedzenia się o zdarzeniu. W przypadku zdarzenia assistance Ubezpieczający zobowiązany jest skontaktować się z Centrum Alarmowym w terminie określonym w § 38 ust. 1 pkt 1.
7. W razie zawarcia umowy na cudzy rachunek obowiązek, o którym mowa w ust. 6, spoczywa również na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy na jego rachunek.
8. W razie naruszenia z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w ust. 6 i 7, Towarzystwo może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie lub świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło Towarzystwu ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
9. Towarzystwo nie może zastosować konsekwencji, o jakich mowa w ust. 8, jeżeli w terminie wyznaczonym do zawiadomienia otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
10. W razie zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczający zobowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.
11. Jeżeli Ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 10, Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
12. W razie zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczający zobowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
13. Towarzystwo zobowiązane jest, w granicach sumy ubezpieczenia, zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 10, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
14. W razie zawarcia umowy na cudzy rachunek postanowienia ust. 10-13 stosuje się również do Ubezpieczonego.

Okres ponoszenia odpowiedzialności

§ 42

1. Okres ubezpieczenia wskazany jest w dokumencie ubezpieczenia.
2. Jeżeli wskazany w umowie ubezpieczenia termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypada po dniu, w którym rozpoczyna się określony w dokumencie ubezpieczenia okres ubezpieczenia, odpowiedzialność Towarzystwa rozpoczyna się w dniu określonym w dokumencie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia. W przypadku gdy składka lub jej pierwsza rata nie zostały zapłacone w terminie określonym w umowie ubezpieczenia, Towarzystwo może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, w którym ponosiło ono odpowiedzialność. W przypadku braku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia wygasa ona z końcem okresu, za który przypadła niezapłacona składka.

- Jeżeli wskazany w umowie ubezpieczenia termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypada przed dniem, w którym rozpoczyna się określony w umowie ubezpieczenia okres ubezpieczenia, a składka lub jej pierwsza rata nie zostały zapłacone najpóźniej w dniu poprzedzającym pierwszy dzień okresu ubezpieczenia, odpowiedzialność Towarzystwa rozpoczyna się od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty. W przypadku gdy składka lub jej pierwsza rata nie zostały zapłacone do 30 dnia, licząc od dnia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia, Towarzystwo wypowie umowę ubezpieczenia, która ulegnie rozwiązaniu z tym dniem.
- Towarzystwo może przyjąć odpowiedzialność z chwilą wystawienia dokumentu ubezpieczenia przed zapłatą składki lub jej pierwszej raty, przy czym w dokumencie ubezpieczenia określone są data i godzina zawarcia umowy ubezpieczenia oraz termin zapłaty składki lub jej pierwszej raty, nie dłuższy niż 14 dni od daty doręczenia dokumentu ubezpieczenia.
- W przypadku opłacania składki w ratach niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki skutkuje wezwaniem Ubezpieczającego przez Towarzystwo do zapłaty, z zastrzeżeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności Towarzystwa.
- W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na odległość, po zapłaceniu składki ubezpieczeniowej, ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się od pierwszego dnia okresu ubezpieczenia wskazanego w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia. Okres ubezpieczenia, w którym świadczona jest ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się od dnia następującego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.

Rozwiązanie umowy ubezpieczenia

§ 43

- Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się:
  - z upływem okresu, na jaki została zawarta;
  - z dniem doręczenia Ubezpieczającemu oświadczenia Towarzystwa o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym, zgodnie z § 42 ust. 2;
  - z chwilą upływu terminu zapłaty składki lub jej pierwszej raty bądź zapłaty kolejnej raty składki, wynikającego z umowy ubezpieczenia, o którym mowa w § 42 ust. 3 i § 42 ust. 5;
  - w wyniku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia dokonanego przez Towarzystwo lub Ubezpieczającego na podstawie § 44 ust. 8;
  - z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia, zgodnie z § 43 ust. 3 i 6;
  - z upływem okresu wypowiedzenia (w zakresie ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków), zgodnie z § 43 ust. 5.
- W przypadku zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia pod warunkiem zgody Towarzystwa.
- Ubezpieczający ma prawo odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni od jej zawarcia. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w którym Towarzystwo udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
- Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy Towarzystwo nie poinformuje Ubezpieczającego, będącego konsumentem, o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający, będący konsumentem, dowiedział się o tym prawie.
- Ubezpieczający może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków poprzez złożenie Towarzystwu oświadczenia o wypowiedzeniu, z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego.
- W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość, Ubezpieczający będący konsumentem ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia, składając oświadczenie na piśmie, w terminie 30 dni od poinformowania go o zawarciu umowy ubezpieczenia lub od dnia potwierdzenia informacji, o którym mowa w art. 39 ust. 1 ustawy o prawach konsumenta, jeżeli jest to termin późniejszy. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem oświadczenie zostało wysłane.

- Prawo do odstąpienia od umowy ubezpieczenia nie przysługuje Ubezpieczającemu będącemu konsumentem, jeżeli umowa ubezpieczenia zawarta została na okres krótszy niż 30 dni.

Składka ubezpieczeniowa

§ 44

- Składkę oblicza się za czas, w którym Towarzystwo ponosi odpowiedzialność z tytułu umowy ubezpieczenia.
- Zapłata składki następuje w formie gotówkowej przy zawieraniu umowy ubezpieczenia, chyba że w umowie ubezpieczenia określono inaczej.
- Składka może zostać opłacona jednorazowo lub w ratach. Terminy płatności i wysokość kolejnych rat określa się w dokumencie ubezpieczenia. W przypadku umów ubezpieczenia zawieranych na odległość składka jest płatna jednorazowo.
- Składkę za ubezpieczenie ustala się zgodnie z obowiązującą w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia taryfą składek.
- Składka zależy od:
  - sumy ubezpieczenia lub gwarancyjnej;
  - przedmiotu ubezpieczenia i zakresu ubezpieczenia;
  - zainstalowania w ubezpieczanej nieruchomości ponadstandardowych zabezpieczeń przeciwkradzieżowych;
  - sposobu opłaty składki (jednorazowo lub w ratach);
  - powierzchni użytkowej mieszkania lub domu jednorodzinnego;
  - wariantu umowy ubezpieczenia;
  - lokalizacji na mapie zagrożenia powodziowego;
  - liczby szkód w okresie poprzedzającym zawarcie umowy ubezpieczenia;
  - klasy palności budynku;
  - liczby Ubezpieczonych w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków.
- Za datę zapłaty składki uznaje się datę jej wpływu na rachunek bankowy Towarzystwa.
- W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej (rozwiązania umowy ubezpieczenia) przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
- W przypadku ujawnienia okoliczności, które pociągają za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa zajścia zdarzenia skutkującego szkodą, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W przypadku zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.

Obowiązki Ubezpieczonego w przypadku powstania szkody

§ 45

W przypadku zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczony zobowiązany jest:

- niezwłocznie zawiadomić policję o każdym przypadku, którego okoliczności mogą wskazywać na popełnienie przestępstwa, natomiast administrację budynku wielorodzinnego, w którym znajduje się ubezpieczone mieszkanie, o każdym przypadku zalania;
- niezwłocznie powiadomić o zdarzeniu straży pożarną, pogotowie gazowe, energetyczne lub wodno-kanalizacyjne w zależności od rodzaju powstałych szkód, o ile jest to uzasadnione albo potrzebą uzyskania pomocy tych służb w realizacji obowiązku użycia dostępnych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobiegania szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, albo potrzebą ustalenia przez te służby przyczyn zdarzenia;
- nie dokonywać zmian stanu spowodowanego zdarzeniem skutkującym szkodą przed rozpoczęciem przez Towarzystwo czynności likwidacyjnych, chyba że w terminie 7 dni od otrzymania przez Towarzystwo zawiadomienia o szkodzie nie zostały podjęte czynności likwidacyjne lub zmiany były niezbędne do zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub do zmniejszenia szkody bądź ratowania życia lub zdrowia ludzkiego;
- umożliwić Towarzystwu dokonanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody i wysokości odszkodowania;

- 5) udzielić Towarzystwu żądanych wyjaśnień oraz przedstawić wymagane dokumenty i inne dowody, o ile pozostają one w posiadaniu Ubezpieczonego;
- 6) złożyć w Towarzystwie, najpóźniej w ciągu 7 dni od zgłoszenia szkody, spis utraconych, zniszczonych lub uszkodzonych przedmiotów wraz z informacjami pozwalającymi ustalić ich wartości (np. o cenie i roku nabycia);
- 7) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.

Obowiązki Towarzystwa w zakresie informowania o szkodzie

§ 46

1. Po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, Towarzystwo informuje o tym Ubezpieczającego i Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem. W tym samym czasie Towarzystwo podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania lub świadczenia, a także informuje osobę występującą z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty lub informacje są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa bądź wysokości odszkodowania lub świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania. Towarzystwo przekazuje ww. informacje w formie pisemnej lub w inny sposób, o ile wyżej wymieniona osoba złoży taki wniosek.
2. Ubezpieczający, Ubezpieczony, uprawniony z umowy ubezpieczenia i osoba występująca z roszczeniem mają prawo do informacji związanych ze szkodą, gromadzonych przez Towarzystwo w celu ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa lub wysokości odszkodowania bądź świadczenia.

Wypłata odszkodowania lub świadczenia

§ 47

1. Towarzystwo wypłaca świadczenie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
2. Gdyby wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe w powyższym terminie, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Bezsporną część świadczenia Towarzystwo spełnia w terminie określonym w ust. 1.
3. Jeżeli odszkodowanie lub świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, Towarzystwo – w terminach określonych w ust. 1 i 2 – informuje o tym pisemnie osobę występującą z roszczeniem oraz Ubezpieczonego, wskazując okoliczności i podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia wraz z pouczeniem o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
4. W przypadku rzeczy ruchomych czasowo znajdujących się w posiadaniu Ubezpieczonego, jeżeli zostały mu oddane do czasowego używania przez pracodawcę, organizację społeczną, sportową, klub sportowy, operatora sieci telefonicznej, internetowej, telewizyjnej lub wypożyczalnię, co zostało potwierdzone na piśmie, odszkodowanie wypłacane jest podmiotowi posiadającemu tytuł własności do ubezpieczonego mienia.
5. Towarzystwo wypłaca odszkodowanie lub świadczenie na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku ustaleń dokonanych w przeprowadzonym przez siebie postępowaniu, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

Zawiadomienia

§ 48

1. Ubezpieczający zobowiązany jest powiadomić Towarzystwo o zmianie adresu.
2. Zawiadomienia i oświadczenia złożone agentowi ubezpieczeniowemu Towarzystwa uważa się za złożone Towarzystwu, o ile zostały złożone na piśmie lub innym trwałym nośniku.

IX. REKLAMACJE

Postępowanie reklamacyjne

§ 49

1. Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, uposażonemu, poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej przysługuje prawo do wniesienia reklamacji zawierającej zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo, w tym w szczególności w przedmiocie ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa, zasadności zgłoszonych roszczeń lub wysokości świadczenia.
2. Reklamacja może być złożona w każdej jednostce Towarzystwa obsługującej podmioty wskazane w ust. 1.
3. Reklamacja może być złożona:
  - 1) w formie pisemnej – osobiście, w jednostce Towarzystwa obsługującej osobę wskazaną w ust. 1. albo przesyłką pocztową w rozumieniu art. 3 pkt 21 Ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe;
  - 2) ustnie – telefonicznie albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce, o której mowa w pkt 1;
  - 3) w formie elektronicznej z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej:
    - a) na adres: poczta@ubezpieczeniapocztowe.pl;
    - b) poprzez stronę internetową: www.ubezpieczeniapocztowe.pl.
4. Towarzystwo udziela odpowiedzi na reklamację w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji. Towarzystwo może udzielić odpowiedzi pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek składającego reklamację.
5. Towarzystwo udziela odpowiedzi na reklamację bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.
6. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 5, Towarzystwo w informacji przekazywanej składającemu reklamację:
  - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
  - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
  - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
7. Składającemu reklamację, będącemu osobą fizyczną, przysługuje prawo złożenia wniosku o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego, w szczególności w przypadku nieuwzględnienia roszczeń osoby zgłaszającej reklamację w trybie rozpatrywania reklamacji oraz niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą osoby zgłaszającej reklamację w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację (nie dłuższym niż 30 dni od dnia sporządzenia odpowiedzi).
8. Na wniosek składającego reklamację będącego osobą fizyczną spór z Towarzystwem może zostać poddany pozasądowemu postępowaniu w sprawie rozwiązywania sporów między klientem a podmiotem rynku finansowego, przeprowadzonemu przez Rzecznika Finansowego (szczegółowe informacje w tym zakresie dostępne są na stronie internetowej Rzecznika Finansowego: www.rf.gov.pl).
9. Podmiotem, przeciwko któremu można wytoczyć powództwo, jest Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Warszawie, przy czym obecnie sądem ogólnie właściwym dla niego jest Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie.

X. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 50

1. Towarzystwo podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
2. Umowy ubezpieczenia zawierane na podstawie niniejszych OWU podlegają prawu polskiemu. W zakresie nieuregulowanym w niniejszych OWU zastosowanie mają przepisy Kodeksu cywilnego, Ustawy

o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz inne właściwe przepisy prawa.

3. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej, albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia oraz dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
4. Niniejsze OWU zostały zatwierdzone Uchwałą nr 111/2020 Zarządu Poczтового Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych z 26 listopada 2020 roku i mają zastosowanie do umów zawartych od 14 grudnia 2020 roku.

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA MIENIA „BEZPIECZNY DOM”
Tabela uszczerbków na zdrowiu wskutek nieszczęśliwego wypadku

Zdarzenie		Ocena uszczerbku										
Głowa												
1.	Uszkodzenie powłok czaszki:											
a)	powłok bez ubytków kostnych (rozległe, ciągnące, szpecące blizny w zależności od rozmiaru, tkliwości i ruchomości blizny)											
	– nieznaczne poniżej 5 cm	1%										
	– średnie od 5 cm do 10 cm	3%										
	– znaczne powyżej 10 cm	5%										
b)	oskalpowanie											
	– poniżej 25% skóry owłosionej	7%										
	– od 25% do 75% skóry owłosionej	15%										
	– całkowite oskalpowanie (powyżej 75% skóry owłosionej)	25%										
2.	Uszkodzenie kości czaszki											
a)	uszkodzenie kości sklepienia i podstawy czaszki (pęknięcie, wgłobienie, fragmentacje, szczeliny itp.)	5%										
b)	ubytki w kościach czaszki o powierzchni poniżej 5 cm ²	7%										
c)	ubytki w kościach czaszki o powierzchni 5 cm ² lub większej	15%										
3.	Padaczka pourazowa z napadami typu grand mal (rodzaj i liczba napadów muszą być potwierdzone dokumentacją medyczną):											
	– z częstymi napadami grand mal (4 lub więcej na miesiąc pomimo leczenia)	30%										
	– z napadami rzadkimi grand mal (3 lub mniej na miesiąc pomimo leczenia)	10%										
4.	Całkowita utrata mowy w skutek afazji motorycznej lub sensorycznej	50%										
Twarz												
5.	Uszkodzenie powłok twarzy											
a)	z pozostawieniem trwałych oszpecających blizn lub ubytków											
	– nieznaczne poniżej 5 cm	1%										
	– średnie od 5 cm do 10 cm	3%										
	– znaczne powyżej 10 cm	5%										
b)	połączone z dużymi zaburzeniami funkcji (przyjmowania pokarmów, zaburzenia oddychania, zaburzenia mowy)	15%										
6.	Utrata nosa											
a)	w całości (włącznie z kośćmi nosa)	15%										
b)	częściowa utrata nosa	5%										
7.	Całkowita utrata siekaczy i kłów (wyłącznie), za każdy ząb	1%										
8.	Utrata częściowa korony zęba – pozostałe zęby	0,5%										
9.	Całkowita utrata żuchwy lub szczęki (łącznie z poz. 5 i 7)	45%										
10.	Złamanie szczęki	5%										
11.	Złamanie żuchwy	5%										
12.	Złamanie innych niż wymienione wyżej kości twarzoczaszki	2%										
13.	Ubytek podniebienia	15%										
14.	Utrata języka											
a)	częściowa, z zaburzeniami funkcji	5%										
b)	całkowita	50%										
Narząd wzroku												
15.	Obniżenie ostrości wzroku lub utratę wzroku jednego lub obu oczu należy oceniać według tabeli poniżej. Ostrość wzroku ocenia się w zawsze po korekcji szklami zarówno przy zmętnieniu rogówki lub soczewki, jak i przy współistnieniu uszkodzenia siatkówki lub nerwu wzrokowego.											
Procent uszczerbku		Ostrość wzroku oka prawego										
		1,0 (10/10)	0,9 (9/10)	0,8 (8/10)	0,7 (7/10)	0,6 (6/10)	0,5 (5/10)	0,4 (4/10)	0,3 (3/10)	0,2 (2/10)	0,1 (1/10)	0
Ostrość wzroku oka lewego	1,0 (10/10)	0	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35
	0,9 (9/10)	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40
	0,8 (8/10)	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45
	0,7 (7/10)	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50
	0,6 (6/10)	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55
	0,5 (5/10)	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60
	0,4 (4/10)	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
	0,3 (3/10)	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70
	0,2 (2/10)	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80
	0,1 (1/10)	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90
	0	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90	100

16. Porażenie nastawności (akomodacji) – przy korekcji szklami:					
a) jednego oka				15%	
b) obu oczu				30%	
17. Koncentryczne zwężenie pola widzenia należy oceniać według tabeli poniżej:					
Zwężenie do		Procent uszczerbku			
		Przy nienaruszonym drugim oku	W obu oczach	Przy ślepcie drugiego oka	
60°		0	0	35	
50°		5	15	45	
40°		10	25	55	
30°		15	50	70	
20°		20	80	85	
10°		25	90	95	
poniżej 10°		35	95	100	
18. Połowicze niedowidzenia					
a) dwuskroniowe				60%	
b) dwunosowe				30%	
c) jednoimienne				25%	
d) jednoimienne górne				10%	
e) jednoimienne dolne				40%	
Narząd słuchu					
19. Utrata małżowiny usznej:					
a) całkowita				10%	
b) częściowa				3%	
20. Przy upośledzeniu ostrości słuchu stopień utraty zdrowia oceniamy według tabeli poniżej. Należy obliczyć średnią dla ucha prawego i lewego oddzielnie dla 0,5, 1 i 2 kHz.					
Procent uszczerbku		Ubytek słuchu w uchu prawym			
		0–25 dB	26–40 dB	41–70 dB	powyżej 70 dB
Ubytek słuchu w uchu lewym	0–25 dB	0	5	10	20
	26–40 dB	5	15	20	30
	41–70 dB	10	20	30	40
	powyżej 70 dB	20	30	40	50
Szyja i jej narządy					
21. Uszkodzenie gardła z upośledzeniem funkcji				10%	
22. Uszkodzenie krtani z jej zwężeniem:					
a) niewymagające stosowania na stałe rurki tchawiczej				10%	
b) wymagające stosowania na stałe rurki tchawiczej				35%	
23. Uszkodzenie tchawicy z jej zwężeniem				20%	
24. Uszkodzenie mięśni, ścięgien, naczyń szyi – w zależności od blizn, ruchomości szyi, ustawienia głowy				2%	
25. Uszkodzenie przełyku:					
a) powodujące trudności w odżywianiu				10%	
b) umożliwiające odżywianie wyłącznie płynami				30%	
c) z całkowitą jego niedrożnością i ze stałą przetoką żołądkową				80%	
Klatka piersiowa i jej narządy					
26. Całkowita utrata brodawki sutkowej (dotyczy wyłącznie kobiet)				10%	
27. Całkowita utrata sutka (dotyczy wyłącznie kobiet)				25%	
28. Złamanie żebra: z obecnością jego zniekształceń po zroście – za każde żebro				1,5%	
29. Złamanie mostka z obecnością zniekształceń po jego zroście				5%	
30. Całkowita utrata jednego płuca				40%	
31. Uszkodzenie płuc i opłucnej (zrosty opłucnowe, uszkodzenie tkanki płucnej, ubytki tkanki płucnej, ciała obce itp.)				2%	
32. Częściowa utrata płuca, obejmująca przynajmniej jeden jego płąt				15%	
33. Uszkodzenie serca					
a) z przerwaniem ciągłości jego ściany				30%	
b) bez przerwania ciągłości jego ściany				10%	
Jama brzuszna					
34. Rozerwanie mięśni powłok brzusznych z wytworzeniem przepukliny pourazowej					
Uwaga: nie dotyczy wszystkich innych rodzajów przepuklin, w tym tzw. przepuklin wysiłkowych spowodowanych nagłym wysiłkiem fizycznym lub gwałtownym ruchem				8%	

35. Uszkodzenie żołądka	
a) częściowe wycięcie	5%
b) przy usunięciu więcej niż 50% narządu	20%
36. Uszkodzenie jelita cienkiego lub grubego	
a) przy częściowym wycięciu	5%
b) przy usunięciu więcej niż 50% długości jelita cienkiego lub grubego	20%
37. Przetoki jelitowe, kałowe i sztuczny odbyt	
a) jelita cienkiego	35%
b) jelita grubego	25%
38. Uszkodzenie zwieracza odbytu powodujące stałe, całkowite nietrzymanie kału i gazów	60%
39. Przetoka okołoodbytnicza	10%
40. Całkowite usunięcie śledziony	15%
41. Uszkodzenie wątroby	
a) powodujące konieczność jej częściowego usunięcia	10%
b) przy resekcji więcej niż 50% jej miąższu	30%
42. Uszkodzenie trzustki powodujące konieczność jej częściowego usunięcia	20%
Narządy moczowo-płciowe	
43. Całkowita utrata jednej nerki	40%
44. Wylonienie stałej przetoki dróg moczowych lub pęcherza moczowego	20%
45. Całkowita utrata prącia	40%
46. Całkowita utrata jądra lub jajnika	20%
47. Całkowita utrata obu jąder lub jajników	40%
48. Całkowita utrata macicy – do 50. roku życia	40%
49. Całkowita utrata macicy – powyżej 50. roku życia	20%
50. Uszkodzenie moczowodu powodujące zwężenie jego światła	5%
51. Uszkodzenie pęcherza moczowego (zmniejszenie pojemności, zaburzenia w oddawaniu moczu, przewlekłe stany zapalne)	3%
52. Zwężenia cewki moczowej	5%
53. Pourazowy wodniak jądra	2%
54. Częściowa utrata prącia	10%
55. Uszkodzenie krocza, worka mosznowego, sromu, pochwy (ubytki, deformacje)	3%
Całkowita fizyczna utrata	
56. Kończyna górna	
a) w stawie barkowym	75%
b) staw barkowy wraz z łopatką	80%
c) w obrębie ramienia lub na poziomie stawu łokciowego	60%
d) w obrębie przedramienia	55%
e) na poziomie nadgarstka	50%
f) w obrębie ramienia z zachowaniem 1/3 bliższej kości ramiennej	60%
57. Kciuk:	
a) w całości (całkowita utrata dwóch paliczków)	15%
b) utrata jednego paliczka	5%
58. Palec wskazujący:	
a) w całości (całkowita utrata trzech paliczków)	7%
b) utrata jednego lub dwóch paliczków	3%
59. Inny palec dłoni w całości (całkowita utrata trzech paliczków)	4%
60. Kończyna dolna	
a) w stawie biodrowym	75%
b) w obrębie uda lub na poziomie stawu kolanowego	60%
c) w obrębie podudzia	50%
d) stopa w całości	40%
e) stopa z wyłączeniem pięty	30%
61. Paluch w całości (całkowita utrata dwóch paliczków)	4%
62. Inne palce stopy:	
a) inne palce stopy w całości (całkowita utrata trzech paliczków)	1,5%
b) częściowa utrata palca stopy na wysokości paliczka środkowego (za każdy palec)	1%
c) opuszki palca stopy	0,5%

Całkowita i trwała utrata władzy	
63. Kończyna górna	
a) w stawie barkowym	65%
b) w obrębie ramienia lub na poziomie stawu łokciowego	50%
c) w obrębie przedramienia	45%
d) na poziomie nadgarstka	40%
64. Kciuk w całości (w obrębie dwóch paliczków)	10%
65. Palec wskazujący w całości (w obrębie trzech paliczków)	4%
66. Inny palec dłoni w całości (w obrębie trzech paliczków)	1%
67. Kończyna dolna	
a) w stawie biodrowym	65%
b) w obrębie uda lub na poziomie stawu kolanowego	50%
c) w obrębie podudzia	40%
d) w całości	30%
e) stopa z wyłączeniem pięty	20%
68. Paluch w całości (w obrębie dwóch paliczków)	1%
69. Inne palce stopy w całości (w obrębie trzech paliczków)	0,5%
Kręgosłup szyjny, piersiowy lub lędźwiowy – złamania	
70. Złamanie kompresyjne kręgu – za każdy krąg	4%
71. Złamanie blaszki granicznej kręgu (za każdy krąg)	1%
72. Złamania wyrostków poprzecznych i ościстых oraz złamanie kości ogonowej – za każde złamanie	1%
73. Złamanie kości krzyżowej	4%
Narząd ruchu – złamania	
74. Złamanie kości miednicy (nie dotyczy kości ogonowej)	
a) wieloodłamowe otwarte	25%
b) inne złamania otwarte	12%
c) inne złamania wieloodłamowe	8%
d) inny rodzaj złamania	6%
75. Złamanie kości udowej, ramiennej lub łopatki	
a) wieloodłamowe otwarte	16%
b) inne złamania otwarte	12%
c) inne złamanie wieloodłamowe	8%
d) inny rodzaj złamania	6%
76. Złamanie obu kości podudzia, przedramienia	
a) wieloodłamowe otwarte	12%
b) inne złamania otwarte	10%
c) inne złamanie wieloodłamowe	8%
d) inny rodzaj złamania	5%
77. Złamanie kości łokciowej, promieniowej, piszczelowej, strzałkowej, obojczyka, rzepki lub kciuka	
a) wieloodłamowe otwarte	10%
b) inne złamania otwarte	8%
c) inne złamanie wieloodłamowe	6%
d) inny rodzaj złamania	4%
78. Złamania kości palców dłoni (z wyjątkiem kciuka) i stóp, stępu, śródstopia, nadgarstka, śródrečca	
a) wieloodłamowe otwarte	5%
b) inne złamanie otwarte	4%
c) inne złamanie wieloodłamowe	3%
d) inny rodzaj złamania – za każde złamanie	1%
Zesztywnienia stawów, skrócenie kończyny dolnej	
79. Całkowite unieruchomienie (zesztywnienie) stawu biodrowego	25%
80. Całkowite unieruchomienie (zesztywnienie) stawu kolanowego	20%
81. Całkowite unieruchomienie (zesztywnienie) stawu skokowego	10%
82. Skrócenie kończyny dolnej:	
a) o 2–6 cm	10%
b) powyżej 6 cm złamania	25%
83. Całkowite unieruchomienie (zesztywnienie) stawu barkowego	25%
84. Całkowite unieruchomienie (zesztywnienie) stawu łokciowego	20%
85. Całkowite unieruchomienie (zesztywnienie) nadgarstka	10%
Wytworzenie stawu rzekomego	
86. Staw rzekomy kości udowej	25%
87. Staw rzekomy kości piszczelowej	15%
88. Staw rzekomy kości strzałkowej	10%

89. Staw rzekomy obu kości podudzia	20%
90. Staw rzekomy obojczyka	15%
91. Staw rzekomy kości ramiennej	25%
92. Staw rzekomy kości promieniowej	15%
93. Staw rzekomy kości łokciowej	10%
94. Staw rzekomy obu kości przedramienia	20%
Uwaga: Łączny procent uszczerbku stwierdzony na podstawie poz. 54–60 i 64–83 nie może być wyższy niż procent uszczerbku przy całkowitej fizycznej utracie odpowiedniego narządu określony w poz. 47–53 powyższej tabeli.	
Oparzenia	
95. Oparzenia – wyłącznie II i III stopnia	
a) obejmujące od 1% do 2% powierzchni ciała	2%
b) obejmujące od 3% do 5% powierzchni ciała	3%
c) obejmujące od 6% do 15% powierzchni ciała	10%
d) obejmujące od 16% do 30% powierzchni ciała	30%
e) obejmujące powyżej 30% powierzchni ciała	40%
Urazy narządu ruchu (zwichnięcia, skręcenia i rany cięte)	
96. Zwichnięcie stawu obojczykowo-barkowego lub obojczykowo-mostkowego	
– I stopnia	1%
– II stopnia	3%
– III stopnia	5%
97. Zwichnięcie stawu ramiennego z wyłączeniem zwichnięć nawykowych	4%
98. Zwichnięcie, skręcenie stawu łokciowego	3%
99. Zwichnięcie, skręcenie kości nadgarstka	2%
100. Zwichnięcie, skręcenie stawów międzypaliczkowych lub śródręcznopaliczkowych	1%
101. Zwichnięcie lub skręcenie stawu biodrowego	4%
102. Zwichnięcie stawu kolanowego	4%
103. Zwichnięcie rzepki lub skręcenie w stawie kolanowym bądź zwichnięcie rzepki i skręcenie w stawie kolanowym	5%
104. Skręcenie w stawie skokowym lub w obrębie stopy bądź w stawie skokowym i obrębie stopy	3%
105. Zwichnięcie kciuka lub palucha	2%
106. Zwichnięcie palców (stóp i dłoni) za każdy palec od II do V	1%
107. Rany cięte, szarpane:	
a) dłoni i stóp powyżej 4 cm długości	2%
b) innych części ciała powyżej 4 cm długości (nie dotyczy głowy, twarzy, dłoni i stóp)	1%
108. Zwichnięcie, skręcenie odcinka szyjnego lub piersiowego kręgosłupa	3%
109. Zwichnięcie, skręcenie kręgosłupa lędźwiowego	2%
110. Urazy tkanek miękkich:	
a) zerwanie ścięgna Achillesa	3%
b) ubytek mięśni ramienia powyżej 1% powierzchni ciała oraz uszkodzenie ścięgien	3%
c) ubytek mięśni przedramienia powyżej 1% powierzchni ciała oraz uszkodzenie ścięgien	3%
d) ubytek mięśni nadgarstka powyżej 1% powierzchni ciała oraz uszkodzenie ścięgien	3%
e) ubytek mięśni palców dłoni i stóp	2%
f) ubytek mięśni stawu biodrowego powyżej 1% powierzchni ciała	4%
g) ubytek mięśni uda powyżej 1% powierzchni ciała	3%
h) ubytek mięśni podudzia powyżej 1% powierzchni ciała	3%
i) ubytek mięśni okolicy stępu i śródstopia powyżej 1% powierzchni ciała	2%
j) zerwanie lub częściowe zerwanie mięśni ramienia lub barku	3%
k) zerwanie lub częściowe zerwanie mięśni przedramienia	2%
l) zerwanie lub częściowe zerwanie mięśni uda	3%
ł) zerwanie lub częściowe zerwanie mięśni podudzia	2%